

**Hódmezővásárhelyi SZC
Corvin Mátyás Technikum és Szakképző Iskola és a
Hódmezővásárhelyi SZC Corvin Mátyás Technikum és Szakképző
Iskola
Kalmár Zsigmond Szakképző Iskola Intézményegysége**

SZAKMAI PROGRAM

Nevelési programja

2022/2023

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

1. A SZAKMAI OKTATÁS PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	4
1.1. ALAPELVEK, ÉRTÉKEK: JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS: SZKR. 14.§ (2) 1.A)	4
1.2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	5
1.2.1. ALAPFELADATAINK.....	5
1.2.1.1. ELSŐ VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSE	5
1.2.1.2. TOVÁBBI VÉGZETTSÉGEK MEGSZERZÉSE.....	5
1.2.1.3. NEVELÉSI FELADATOK	6
1.2.2. HELYI CÉLJAINK ÉS FELADATAINK, VALAMINT EZEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI.....	7
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	13
3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	18
4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK; AZ 50 ÓRÁS KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT.....	25
4.1. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS CÉLJA	25
4.2. A TANULÓI KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI.....	25
4.3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATAINK	26
4.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI FORMÁK.....	28
4.5. AZ 50 ÓRÁS KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT	29
5. AZ OKTATÓK HELYI FELADATAI ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA SZKR. 14.§ (2) 1.C).....	31
5.1. AZ OKTATÓK HELYI FELADATAI	31
5.2. OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA.....	32
6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	36
6.1. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ TANULÓK FEJLESZTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	36
6.2. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FEJLESZTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK	38
6.3. A KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓ FEJLESZTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK	41
6.4. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMEML KAPCSOLATOS FELADATOK	44
6.5. A TANULÁSI KUDARCNAL KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSA	46
6.6. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	48
7. A TANULÓNAK A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGA, GYAKORLÁSÁNAK RENDJE. JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS: SZKR. 14.§ (2) 1.E).....	50
7.1. DIÁKKÖRÖK	50
7.2. DIÁKÖNKORMÁNYZAT	50

8. A TANULÓ, KISKORÚ TANULÓ TÖRVÉNYES KÉPVISELŐJE, AZ OKTATÓ ÉS A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI. JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS: SZKR. 14.§ (2) 1.F).....51

8.1. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI.....	51
8.2. AZ ISKOLA ÉS A SZÜLŐK KAPCSOLATÁNAK FÓRUMAI.....	52
8.3. AZ ISKOLAI ÉS A KOLLÉGIUMI TANÁROK EGYÜTTMŰKÖDÉSE.....	52
8.4. INTÉZMÉNYI PARTNERKAPCSOLATOK:	52

9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA, VALAMINT A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI. JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS: SZKR. 14.§ (2) 1.G) , SZKR.182.§ (5).....54

9.1. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK	54
9.2. FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT ZAJLÓ VIZSGA	56
9.3. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZERVEZÉSÉNEK LEGFONTOSABB ALAPELVEI	56
9.4. SZINTVIZSGÁK (KIFUTÓ RENDSZERBEN)	57
9.5. ÁLLAMI VIZSGÁK	57

9.6. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI: ..58

9.7. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ TANULÓ, A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓ, ILLETVE A FOGYATÉKKAL ÉLŐ KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ TEKINTETÉBEN A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY SZAKMAI PROGRAMJA58

10. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS: SZKR. 14.§ (2) 1.H)59

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1. Alapelvek, értékek: Jogszabályi hivatkozás: Szkr. 14.§ (2) 1.a)

Iskolánk a Szakképzési Törvényben meghatározott feladatai ellátásának keretei között felelős a tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, és a tanulói közösség kialakulásáért, fejlődéséért.

Pedagógiai koncepcióknak, iskola- és nevelés-filozófiáknak az alapja és mozgatórugója a gyermek, hiszen iskolánkban minden őérte történik. A folyamat aktív részese és alakítója a szülő, aki a gyermek személyiségfejlődésében a legfontosabb szerepet játssza.

Intézményünk együttműködik a szülőkkel a tanulók személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában.

A tanulói közösség kialakításában és fejlesztésében szintén a szülők közösségével együttműködve végezzük nevelő-oktató munkánkat.

Közös munkánk csak úgy lehet eredményes, ha a tanulók, a szülők és az oktatók együttműködve, közös erkölcsi alapelvekkel, közmegegyezéssel élnek és dolgoznak együtt.

Erkölcsi értékrendünknek megfelelően olyan iskolai belső világot hozunk létre és tartunk fenn, amely gyermek- és emberközpontú, amely egymás elfogadására, megbecsülésére, szeretetére, tiszteletére épül.

Világnézetileg és politikailag semlegesen törekszünk az örök emberi, erkölcsi értékek ápolására, megbecsülésére: személyes, tanári példaadással, mintaértékkel. Tanulóink személyiségét tiszteletben tartva kívánjuk fejleszteni értékrendszerüket.

Nevelő-oktató munkánk során biztosítjuk az ismeretek, a vallási, illetve a világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Intézményünkben lehetővé tesszük, hogy a tanulók az egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit- és vallásoktatásban részt vegyenek.

Nyitottak vagyunk az újonnan keletkezett társadalmi értékekre. A természeti és társadalmi értékek közvetítésével előítélet-mentesen kívánunk nevelni az emberek tiszteletére, szeretetére, a másság elfogadására.

Az intézményi munkában, életben elvetjük a negatív diszkriminációt. Az egyének jogainak gyakorlása és érdekeinek érvényesítése nem korlátozhat másokat jogaik gyakorlásában és érdekeik érvényesítésében.

Intézményünkben olyan légkört kívánunk kialakítani, ahol a tanárok és a gyermekek, tanulók egyaránt jól érzik magukat, ahol természetes a jóindulat, segítségadás a tanulmányi munka és az élet adta egyéb területeken.

Felkészítjük a tanulókat a családi életre és a családtervezésre.

Iskolánkban az iskolai nevelés-oktatás nyelve a magyar.

Főbb alapelvek:

inkluzív, demokratikus, humánus légkör
a tanulók megismerésének szükségessége, erre épített készség- és képességfejlesztés
az oktatók példamutatását és hitelességét előtérbe állító, harmonikus interakciókra és
egyenrangú kommunikációra építő iskolai kapcsolatrendszer
a gyermek érdekének mindenkorai figyelembe vétele
gyermek- és személyiségközpontúság

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.2.1. Alapfeladataink

1.2.1.1. Első végzettség megszerzése

Iskolánkban az általános és a szakmai műveltséget megalapozó, azt kiterjesztő, megerősítő és a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató tevékenység folyik. A szaktanulmányi kerettantervekben meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség továbbépítését, valamint a szakmai képzés megalapozását és az érettségi vizsgára, valamint a felsőfokú tanulmányokra való felkészítést. Szakmai képzésünket – a szakmai programban megjelölt szakmákra – Központi programok, Szakmai és Vizsgakövetelmények programja alapján szervezzük, illetve készítjük fel diákjainkat a szakmai vizsgákra és előkészítjük a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra.

1.2.1.2. További végzettségek megszerzése

Azon tanulóink, akik szakközépiskolai tagozaton szakmai vizsgát tettek, és szeretnének érettségit szerezni, a szakközépiskola 12. évfolyamán, folytathatják tanulmányaikat nappali vagy esti tagozaton (kifutó rendszerben). 2020. szeptember 01-től a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.) 20.§ (2) bekezdése szerint a technikum érettségi vizsgára felkészítést is szervezhet, mely felkészítésnek két évfolyama van és nappali rendszerben nem szervezhető meg.

A szaktanulmányi kerettantervek érettségi vizsgával befejező tanulóink (kifutó oktatás) szakképzéssel folytathatják tanulmányaikat, akár ágazati képzésük folytatásaként – számukra egy éves a képzés.

A technikumot befejező tanulóink szakirányú felsőoktatásban kreditkedvezményben részesülnek.

A gimnáziumi vagy más ágazatban szerzett érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők részére kettő éves a képzés.

A nem érettségire épülő szakmai képzés esetén a képzési idő a nappali tagozaton bármely érettségi bizonyítvány esetén kettő éves, esti tagozaton az egy éves és a két éves képzést is biztosítjuk.

Az oktatást és képzést nappali és (kifutó rendszerben) esti rendszerben, illetve felnőttképzési jogviszonyban is végezzük.

Az esti tagozaton két éves érettségire felkészítő osztályokat indítunk a nappali munkarend szerinti iskolarendszerben szerzett szakmai végzettséggel rendelkezők részére.

Esti tagozaton szakács, cukrász, pincér és eladó szakmában végzünk.

Mivel az első két szakma megszerzése ingyenes, ezen a képzésen lehetőséget biztosítunk második szakmai végzettség megszerzésére, így biztosítjuk az élethosszig tartó tanulás lehetőségét a felnőtt korosztály számára.

1.2.1.3. Nevelési feladatok

Iskolánkban a nevelő-oktatómunka során meg akarjuk teremteni annak a feltételeit, hogy az innen kikerülő tanulók elindulhassanak az európai polgárrá válás útján. Ennek eléréséhez a képzés befejeztével az a célunk, hogy a tanulók legyenek sokoldalúan műveltek. Emellett rendelkezzenek fejlett nemzeti azonosságtudattal, komoly erkölcsi értékrenddel, hagyománytisztetéssel.

A sokoldalú műveltségnek magában kell foglalnia:

a szilárd, biztos tudományos ismereteket

a nemzeti kultúra alapértékeit

a modernizációs technikai-műszaki folyamatokat és a korszerű szakmai ismereteket

A polgár nemcsak anyagi értelemben vett megjelölés, ezért a jövőbeli polgár, azaz a tanuló magatartásában, személyiségében érvényesüljön:

a humanizmus: azaz a másik ember szeretete, az emberi méltóság tiszteletben tartása

a tolerancia: megértés és türelem (a „máság” iránt is)

a demokratizmus: a megfelelő fórumok, helyek igénybevételével, konstruktív szándékkal történjen a véleménynyilvánítás

szabadság: amely biztosan „...se nem felelőtlenség, se nem céltalanság” (Remarque)

az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció helyes módja, formái

az egészség és a környezet óvásának akarata és képessége.

Az iskola által közvetített tudás, értékek, lehetőségek:

Az oktatás - nevelés a képzés során

Következetes, egységes, szakmailag és pedagógiaiilag is igényes oktatói munkával minden tanulónkat életkori sajátosságainak, képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban, tehetséggondozásban, illetve felzárkóztatásban részesítjük.

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmódot, a folyamatos sikerélmény biztosítását, a gyermekek, tanulók teljes személyiségének fejlesztését, melyet elsődlegesen a közvetlen tapasztalatszerzésen keresztül élményszerű oktató-nevelő munkával kívánunk biztosítani.

Hisszük, hogy a ránk bízott sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók optimálisan fejleszthetők oktatóink egymást kiegészítő, segítő oktatómunkája által.

Munkánkat a humanitás, az empátia, az elfogadás és a türelem hatja át.

a kerettantervek alapján készített Helyi tantervek és a Vizsgakövetelmények alapján közismereti tárgyakat tanítunk. Fontosnak tartjuk az esélyegyenlőség biztosítását, s ennek alapján a tehetséges tanulók továbbfejlesztését, továbbtanulásuk elősegítését, ugyanakkor a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatását.

Biztosítjuk a lehetőséget, hogy bizonyos munkakörök, szakmák esetén tanulóink felkészülhessenek a munkába állásra, s a lehetséges mértékig a felnőtt életre.

Fontosnak tartjuk az önálló ismeretszerzés képességének - ez az élethosszig tartó tanulás kulcsa - és az innovatív gondolkodás képességének a kialakítását.

1.2.2. Helyi céljaink és feladataink, valamint ezek megvalósításának eszközei és eljárásai

1. Cél:

A kommunikációs kultúra kialakítása: olyan fiatalok nevelése, akik az új audiovizuális környezetet értően és szelektív módon tudják használni.

A kommunikációs kultúra részben a műveltség, a tudás alapja, részben a társadalmi érintkezésnek, egymás megértésének, elfogadásának, megbecsülésének döntő tényezője.

Feladat:

Ki kell alakítani a fiatalokban az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességeit.

Eszközök és eljárások:

informatikai és számítástechnikai versenyek szervezése, ösztönzés regionális és országos versenyeken való részvételre;

az idegen nyelv tanulása: segítjük a felkészülést a nyelvvizsgára és az emelt szintű érettségire, diákszínjátás;

önéletrajzírás, nyomtatványok kitöltésének és hivatalos ügyek intézésének elsajátítása;

konfliktuskezelési technikák megtanulása és gyakorlása;

az önálló ismeretszerzés technikáinak elsajátítása az iskolai könyvtárban és az Interneten keresztül, ezzel az élethosszig tartó tanulás előkészítése is megvalósul;

a beszédkultúra javítása, nyelvi játékok szervezése, szép magyar beszéd ösztönzése és közösség előtti elismerése.

2. Cél:

Alakuljon ki a tanulóknál pozitív viszony a közös európai értékek iránt, becsüljék meg az európai fejlődés során létrehozott eredményeket, köztük Magyarország szerepét, hozzájárulásait. Legyenek érdeklődőek, nyitottak az európai kultúra, életmód, szokások, hagyományok iránt, különös tekintettel a hazánkat körülvevő országokra.

Feladat:

A tanulókkal ismertessük meg az egyetemes kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit, a különböző kultúrákat, vallásokat. Legyenek megértők a tanulók a különböző szokásokkal, életmódokkal, fogadják el a másságot.

Ismertessük meg a tanulókkal az emberiség közös problémáit, és az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködések.

Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy valamilyen módon közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Eszközök és eljárások:

népek zenéjét, irodalmát feldolgozó, bemutató foglalkozások;

más népek ünnepi szokásainak, hagyományainak megismerése, dalainak, táncainak bemutatása művészeti irányzatok megismerése.

külföldi kapcsolatok építése és diákcsera (az Európai Unió által támogatott projektek pályázati forrásainak felhasználásával, valamint a testvérvárosi kapcsolatokról adódó együttműködések részeként)

határon túli magyarok lakta területekre kirándulás szervezése.

testvériskolai kapcsolat kialakítása és fenntartása

3. *Cél:*

Alakuljanak ki a tanulóknál azok a pozitív beállítódások, ismerjék meg azokat a magatartási formákat és szokásokat, amelyek testi és lelki egészségük állapotát javítják. Az egészséges életmód kialakításának igénye a harmonikus élet értéként való tiszteltetését is jelenti.

Feladat:

Felkészítjük a fiatalokat arra, hogy önálló életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

Ki kell fejlesztenünk a tanulóknál a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Megismertetjük az egészséget veszélyeztető legfontosabb tényezőket. Támogatást nyújtunk a fiataloknak a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzésében és azok elhagyásában.

Segítenünk kell a krízishelyzetbe jutottakat.

Foglalkoznunk kell a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.

Segítsük a fiatalok felkészülését a családi életre, a felelős és örömteli párkapcsolatra.

Az iskolai környezetet is olyanná kell alakítanunk, hogy biztosítsa az egészséges testi, lelki és szociális fejlődést.

Az oktatók életvitelével mutasson példát diákjainak.

Eszközök és eljárások:

önismereti tréning;

stressz-kezelési technikák megtanítása;

osztályfőnöki órákon védőnői előadás;

a mentális egészség, a belső lelki harmónia megteremtését segítő délutáni foglalkozás;

egészségmegőrző programok (szabadidős) szervezése az egészséges táplálkozásról, mozgásról stb.;

védőnői fogadóóra (személyes beszélgetés a tanulókkal);

oktatók felkészítése az életvezetési ismeretek oktatására az osztályfőnöki órákon;

az egészségnevelési programban megfogalmazott feladatok, programok megvalósítása.

4. Cél:

Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret kialakítása a helyes pályaválasztás érdekében. Tudják összehangolni tanulóink a lehetőségeket és a valóságot, a vágyakat és a realitásokat.

Feladat:

Átfogó képet adunk a tanulóknak a munka világáról.

Megismertetjük diákjainkkal az ágazathoz tartozó foglalkozási ágak tartalmát, lehetőségeit. Megteremtjük azon feltételeket, tevékenységi formákat, melyek segítségével a tanulók ki tudják próbálni képességeiket, el tudnak mélyedni az érdeklődésüknek megfelelő területeken.

Eszközök és eljárások:

cégek, pénzintézetek, egészségügyi és szociális intézmények, vállalkozások, gazdálkodó szervezetek meglátogatása;

látogatás állásbörzéken;

nyílt napokon való részvétel a felsőoktatási intézményekben, illetve cégeknél, vállalatoknál;

előadások szervezése adott témakörben:

szülői értekezleteken;

osztályfőnöki órákon;

szakmai elméleti órákon

egyéni beszélgetések tanulókkal;

osztályfőnöki órák, amelyek témája a pályaaorientáció;

egyéni szabott karrier- vagy életút-tanácsadás;

pályaválasztási szülői értekezletek, ahol a szülők tájékoztatást kapnak:

a munkába állással, szakmaválasztással, továbbtanulással kapcsolatos tapasztalatokról;

a munkaerő-piaci helyzetről;

az iskola szakképző évfolyamairól.

szándékfelmérés a tanulók és szülők elképzeléseiről

5. Cél:

Minden tanuló ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.

Feladat:

Megismertetjük diákjainkkal a kiemelkedő magyar államférfiak, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát.

El kell érniük, hogy tanulóink jól ismerjék hazánk földrajzát, irodalmát, történelmét, valamint nyitottak legyenek az itt élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megismerésére és megbecsülésére.

Tanítványainkban fejlesztjük a nemzettudatot, a hazaszeretetet, ösztönözzük a szűkebb és a tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására és ápolására.

Eszközök és eljárások:

az egyes tantárgyak helyi tanterve alapján, tanórákon;

a lakóhely bemutatása, a szülőföld, nemzeti parkjaink, a Világörökséghez tartozó helyek, a helytörténet, a néprajz, népzene, megismertetése, ehhez kapcsolódó vetélkedők és kiállítások szervezése;

nyelvjárások,
tanulmányi kirándulásokon e fenti célokat szolgáló múzeumlátogatások, kiállítások megtekintése.

Bessenyei Ferenc Művelődési Központban rendhagyó órák tartása, illetve előadásokon való részvétel

Emlékpontban rendhagyó órák tartása, látogatása

Holocaust Múzeumban kiállítás megtekintése és rendhagyó órák megtartása

Tornyai János Múzeumban kiállítások megtekintése.

6. *Cél:*

Sajátítsák el a tanulók az eredményes tanulási módszereket és technikákat, alakuljon ki bennük az önképzés igénye.

Feladat:

Az oktatónak segíteni kell, hogy a tanulóknak kiépüljenek az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.

Segíteni kell az emlékezet erősítését, a célszerű rögzítési módszerek kialakítását, a gondolkodási kultúra művelését, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatását.

Ösztönözzük tanulóinkat az iskolai könyvtár használatára, ami a tanulás fontos színtere és eszköze lehet.

Eszközök és eljárások:

a különböző tantárgyak bevezető óráin a szaktanár segítséget ad az adott tantárgyra vonatkozó speciális tanulástechnikáról;

tanulás-módszertani tréninget tartunk *minden évben a 9-10. évfolyam számára*

korrepetáláson, a felzárkóztató foglalkozásokon a tanulók egyénre szabott tanulási módszereinek kialakítása;

olyan foglalkozások szervezése, ahol a tanulási technikák bemutatására kerülhet sor, segítséget adva e technikák elsajátításához (elméleti és gyakorlati feladatok)

az egyéni motivációban segít a tanulás élményének bemutatása, a siker közösség előtti elismerése;

A tanulási technikák fejlesztési lehetőségei:

beszédművelés: beszédtechnikai gyakorlat, gyakori szereplések tanórán és a tanórán kívül
gyakorlatok szókincsbővítésre

gyakorlatok a kifejező olvasásra

gyakorlatok emlékezet fejlesztésére

gyakorlatok a gondolkodás fejlesztésére

könyv- és könyvtárhasználat.

7. *Cél:*

A sikeres életkezdéshez szükséges ismeretek elsajátíttatása, a munkavállalásra való felkészítés.

Feladat:

Feladatunk, hogy a kialakítsuk a tanulóknak a kezdeményező és vállalkozó készségeket, illetve a felelős társadalmi magatartást.

Gyakorlat-orientált képzéssel biztosítjuk a tanulók „Életben” való eligazodását. I PROGRAM Fiktív vállalkozások működtetésében való tanulói részvétellel erősítjük a diákok döntéskészségét, valamint a döntéseikért, az anyagi javakért való felelősségérzetét.

Felvesszük a kapcsolatot más közép fokú intézmények tanirodáival, üzemelő éttermekkel, szállodákkal, vendéglátóegységekkel, idegenforgalmi irodákkal, vállalkozásokkal, kereskedelmi egységekkel.

Eszközök és eljárások:

álláskeresési technikák megismertetése (tréning formájában);
előadások szervezése, ahol a vállalkozások, cégek vezetői elvárásaikról tájékoztatják diákjainkat a munkába állás előtt;
Munkaügyi Központ tevékenységének ismertetése.

8. *Cél:*

A tanulók felsőfokú továbbtanulásra való felkészítése, a felsőoktatási intézménybe való bejutási esélyük növelése.

Feladat:

Segítjük tanulóinkat a felkészülés helyes módjának kiválasztásában, valamint az egyénenkénti irány helyes megtalálásában.

Ösztönözzük diákjainkat a szakirányokba történő továbbtanulásra, iskolánkban történő OKJ-s szakmák megszerzésére.

Az érettségizettek számára külön osztályt indítunk két éves képzésben.

Igény szerint emelt szintű érettségire való felkészítéssel segítjük a felsőfokú oktatási intézménybe történő felvételét tanulóinknak.

Eszközök és eljárások:

differentiált foglalkoztatás (csoportbontás);

szakkörök szervezése, működtetése;

ismeretbővítő, tudásszint emelő tanulói „levelezések” kiszélesítése;

felsőoktatási intézmények nyílt napjain az érdeklődő tanulók részvételének biztosítása;

emelt és középszintű szintű érettségire felkészítő foglalkozások szervezése.

9. *Cél:*

Felkészítés a sikeres érettségi és szakmai vizsgára, illetve a szakiskolában szakmát szerzett tanulók érettségire történő felkészítése.

Feladat:

Az érettségi vizsgaszabályzatban, a kerettantervben és a központi szakmai programokban megfogalmazott követelmények elvégzése, teljesítése.

Érettségire és szakmai vizsgára felkészítő foglalkozásokat szervezünk.

Eszközök és eljárások:

vizsgaszabályzatok megismertetése;

az alsóbb évfolyamokon is érettségi- és szakmai vizsgafeladat jellegű témák kidolgozása és számonkérése;

próba érettségi;

tanórán kívüli foglalkozások;

idegen nyelvi szintvizsgák;

kamarai szervezésű kötelező szintvizsgák;

emelt és középszintű érettségire felkészítő foglalkozások.

10. Cél:

Tudatos fogyasztói magatartás kialakítása

Napjainkban a fogyasztói magatartás kutatásának egyik fontos területe a fogyasztók tudatosságának vizsgálata. A tudatos fogyasztó előzetes információgyűjtést követően előre megfontolt vásárlási döntéseket hoz, érvényre juttatva bizonyos, általa fontosnak tartott szempontokat.

- 1. ismeretnyújtás,*
- 2. szemléletformálás,*
- 3. magatartásalakítás*

„Az ismeretnyújtás és szemléletformálás nélkül a cselekedtetés azonban csupán hatástalan idomítás, miként a helyes, a megfelelő értékek szerint rendezett szemléletmód híján az ismeretnyújtás is csupán üres verbalizálás marad. A tanulónak meg kell tanulnia gondolkodni, hogy ismereteit felhasználva helyesen tudjon cselekedni.” Rókusfalvy

Az előttünk álló kihívás tehát, hogy a gyermekek szemléletmódját a kezdetektől olyan irányba tereljük, mely gondolkodásukban és megnyilvánuló cselekedeteikben is a fenntarthatóságot szolgálják. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha maguk is tisztában vannak a fogalom jelentésével és összefüggéseivel.

Az iskolában folyó felnőttoktatás cél- és feladatrendszere

A felnőttek oktatása 12-13. osztályának feladata olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét, tekintetbe véve a tanulók életpasztaalait és korábbi (általános iskolai, szakközépiskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek eredményeit. Ebből kiindulva a felnőttek középiskolája megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerő-piacon történő előnyösebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét. A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmait, tevékenységformáit közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

Iskolánk helyi tantervei hangsúlyt helyeznek arra, hogy a középfokú tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszközei is, az ismeretelsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlésztői. Ily módon törekszenek a műveltség elvontabb elméleti és konkrét gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására, - különös tekintettel az érettségire, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Jogszábaílyi hivatkozás: Szkr. 14.§ (2) 1.b)

A személyiség olyan különböző tényezők – testi és lelki tulajdonságok – dinamikus és egységes egésze, amely az egyes embert megismételhetetlenné teszi, megkülönbözteti másoktól, meghatározza a viselkedését és gondolkodását.

Az oktatónak fel kell ismerni a személyiség egyedi vonásait, és az oktató munkáját ehhez igazítani.

A személyiségfejlesztésben az életkori sajátosságokat figyelembe véve a köznevelési törvénnyel összhangban alakítjuk ki feladatrendszerünket, nevelési céljainkat és elvárásainkat. Ezek alapján, kognitív területen a személyiségfejlesztés két alapvető pedagógiai feladatát a következőkben határoztuk meg:

- a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátítása,
- az ezekre épülő differenciálás.

Tiszteletben tartjuk a tanulók emberi méltóságát, jogait.

Tudatosítjuk a tanulókból a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősítjük a humánus magatartásmintákat, szokásokat.

A legfontosabb személyiségkomponens a jellem. A jellem az erkölcsi magatartás alapvető szabályozó tényezője.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat érdemes a hagyományos csoportosítás szerint megfogalmazni.

értelmi nevelés
erkölcsi nevelés
esztétikai nevelés
munkára nevelés
családi életre nevelés
testi nevelés
állampolgári nevelés

Az értelmi nevelés

A nevelés része az oktatás, amely elsősorban a tudást közvetíti.

Az oktatásban is kölcsönhatás van a tanárok és a tanulók között, és sem a felnőttek, sem a fiatalok nem csupán ésszel vesznek részt benne, hanem jelentősek érzelmeik, motivációik, kapcsolataik.

Az ismeretek, a kialakuló képességek a tanulók egész személyiségét formálják, és egész életére hathatnak.

Az iskolai oktatásban különösen nagy jelentőségű:

- a teljesítményorientáció,
- az értékelés,
- a siker és kudarc lehetőségeinek felmérése.

A hatások eléréséhez fel kell kelteni az érdeklődést, a kíváncsiságot. Az inger csak akkor motivál tevékenységre, ha találkozik a tanulók meglévő tapasztalataival.

A tapasztalatszerzés lehetőségei, színterei

A nevelés formájának és céljának megfelelően ezekből érdemes válogatni.

A tanórákon:

magyarázat

szemléltetés (képek, videofilmek, cd-romok, számítógépes animáció stb.)

kísérletek bemutatása

külső előadó meghívása

Internet

Egyéb lehetőségek:

múzeumlátogatás

séták

osztálykirándulás

iskolai ünnepségek

kortárs kapcsolatok

könyvtárlátogatás

versenyek

a tömegkommunikáció lehetőségei

A tanórákon, foglalkozásokon fontos feladat a *differentiálás*, a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez való igazodás.

Az értelmi nevelés vagy Nagy József szerint az értelem kiművelése terén fontos feladat:

a megismerési vágy fejlesztése, ehhez meg kell tanítani tanulni a fiatalok;

fejleszteni kell: az érdeklődést, a felfedezési vágyat,

a játékszeretetet és az alkotásvágyat.

A tanulási életprogram fejlődésének segítése:

a tanulás gyakorlati értéke, mint motívum

a továbbtanulási szándék, mint tanulási motívum

az önfejlesztési igény, mint tanulási motívum

A kognitív (értelmi) képességek fejlesztésének lehetőségei:

kognitív műveletek:

felismerés és kivitelezés

gondolatképzés és igazságértékelés

összevonás

összehasonlítás és csúsztatás

azonosítás és besorolás

sorrendfelismerés és sorképzés

belátás (összefüggés-felismerés)

kombinálás

tapasztalati következtetés

megismerés

megfigyelés

átkódolás

értékelés
értelmezés
bizonyítás
gondolkodás
viszonyítás
általánosítás és osztályozás
tanulás

a tanulási módok optimalizálása

tapasztalati és értelmező tanulás

önálló és szociális tanulás: tanulásmódszertani tréning a 9-10. évfolyamon

Erkölcsei nevelés

A legfontosabb az oktató magával hozott emocionális kínálata: a jóakarat, jóindulat, érzelmi melegség.

A fiatalok alapvető szükséglete az elfogadás, a bizalom, a gondoskodás, a tanulókért való aggodalom érzése.

Az erkölcsi nevelés főbb színterei:

osztályfőnöki óra

óraközi szünetek

osztálykirándulás

tanítási órák

A tudás elsajátítása igaz, hogy egyéni, de az iskolában közösségben, csoportban zajlik, ezért soha nem szabad figyelmen kívül hagyni a nevelés társas jellegét.

Az erkölcsi nevelés során ki kell alakítani a gyermekekben a példakép és eszménykép szükségességét. A példaképben és eszményképben meghatározott minőségű, részletesen kimunkált magatartási minták testesülnek meg. A példaképben ez a minta viszonylag konkrét, míg az eszményképben elvontabb és általánosabb formában adott. Elfogadtatásuk esetén szükségletként funkcionálnak.

Hívjuk fel a tanulók figyelmét arra, hogy a példaképeket, eszményképeket elsősorban saját környezetükből (család, iskola) illetve (irodalmi, történelmi, tudománytörténeti, művészettörténeti) olvasmányaikból válasszák, ne pedig médiumokból.

Az iskolában átélt, látott felnőtt-felnőtt, felnőtt-gyerek, gyerek-gyerek kapcsolatok modellként szolgálnak a tanuló későbbi életére is.

Az erkölcsi nevelés vagy segítő életmódra nevelés során megoldandó feladatok:

Megfelelő szociális szokások, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a szociális viselkedés alapvető szabályait, megértsék a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét.

Az egyéni szociális értékrend fejlesztése:

Olyan iskolai életrend, légkör kialakítása, amely az iskolai közösség mindennapi életében elősegíti, hogy a tanuló folyamatosan megtapasztalhassa az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit, hiányuk káros következményeit.

Szociális szokások

Olyan iskolai életrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak.

Szociális minták

Feladat: élményszerű, pozitív minták felkínálása, személyes példamutatással, történelmi személyiségek, irodalmi, drámai hősök tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel, a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékezése.

A segítőképeség fejlesztése:

Feladat:

az iskola kínálja fel a segítség sokféle lehetőségét, módját;

olyan segítő légkört alakítson ki és tartson fenn, amelyben a segítség elvárt és elismert viselkedés, tevékenység;

az oktató feladata, hogy az alkalmas mintákat a tananyagból kiemelje, azokat úgy ossza el az évfolyamok között, hogy a segítség mintáival a tanulók rendszeresen szembesülhessenek

Feladat még a segítő versengés képességének fejlesztése a tényleges versengési lehetőségek gyarapításával, a szimulatív versengésben rejlő lehetőségek gazdagításával, jobb kihasználásával.

A közösségi szolgálat lehetőséget ad a fenti képességek fejlesztésére.

A közösségi szolgálat: (külön fejezet alább)

9. osztálytól folyamatosan teljesíthető a kötelező 50 órás közösségi szolgálat

olyan munkahelyekkel állunk kapcsolatban, ahol ténylegesen megtapasztalható a személyes segítség jobbító hatása (tűzoltóság, bölcsődék, óvodák, kórház, Csodaház)

Esztétikai nevelés

Lehetőségek, szinterek:

környezetükkel szembeni igényesség fejlesztése (szekrény, osztály és folyosók tisztasága, teremdíszítés),

ápoltságra való törekvés igényének hangsúlyozása,

ünnepek alkalmával a külsőségekre való fokozottabb figyelés (alkalomhoz illő öltözet)

írásbeli munkák külalakja,

a tanulók felszerelésének külső formája.

Az iskola legyen minden részletében igényes, esztétikus közeg, amiben a tanulók jól érzik magukat, ami fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Testi nevelés

A testi nevelés leggyakoribb szinterei:

mindennapos testnevelés

sportköri tevékenység

versenyekre való felkészülés, a verseny

túrák, osztálykirándulás

egyéb diákkörök

A sport a megfelelő gyűjtőfogalom a testedzésre. A sport magában foglal minden testgyakorlatokkal végzett test-kulturális tevékenységet, függetlenül attól, hogy azt milyen céllal és milyen szervezeti keretben végzik.

Annak, hogy valaki sportol-e, tehát az az egyetlen kritériuma, hogy bizonyos rendszerességgel valamelyik sportágban kifejt-e fizikai aktivitást bizonyos ideig és bizonyos intenzitással.

Feladatok:

a sportági tevékenységek elsajátításán túl a testi képességek kifejlesztése és folyamatos karbantartása;
a testnevelési órák, a minél gazdagabb diáksportköri élet, a település sportolási lehetőségeinek optimális kihasználása;
a kézügyesség fejlesztése a tanórákon és a tanórán kívüli különféle tevékenységek során.

A családi életre nevelés

Fokozott felelősség hárul az iskolára, mert a családi környezetben egyre több negatív példát lát a tanuló.

A családi életre nevelés iskolánkban a 9. évfolyamon elkezdődik. Az ifjúsági védőnő rendszeresen tart minden osztályban az osztályfőnöki órákon előadásokat, bemutatókat.

Az osztályfőnöki órák rendszeres témája a családi élet valamilyen területe.

A családi életre nevelés lehetősége jelentkezik még egyéb tanórákon is, pl. magyar irodalom, történelem, társadalmi környezet, emberi test, biológia stb.

A nevelés eszközei:

bemutatók,
videofilmek,
beszélgetés,
kirándulás,
az egészségnevelés összes formája.

Az állampolgári nevelés

Kiemelt szerepet kap a felelős társadalmi magatartás kialakítása, az állampolgári szerepre történő felkészítés.

Ez utóbbi nevelési feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és kötelességek tudatosítását.

Színterei:

történelemóra
osztályfőnöki óra
ünnepségek pl.: Nemzeti Összetartozás Napja iskolai megemlékezés
múzeumlátogatás
honismereti verseny
honismereti séta
diákkörök

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

„Az egészségfejlesztés az a folyamat, melynek révén képessé teszünk másokat egészségük javítására, illetve arra, hogy nagyobb kontrollra tegyenek szert egészségük felett.”(WHO)

Az egészségfejlesztés főbb célkitűzései

Az iskola egészségfejlesztésének célkitűzése, hogy tanulóink képessé váljanak az egészség feletti kontroll megszerzésére annak érdekében, hogy javuljon az egészségi állapotuk és az életminőségük.

Ahhoz kívánunk hozzájárulni, hogy tanulóink kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységben alapozódhassanak meg.

Az egészség megőrzésének, a betegségek elkerülésének egyik fontos eszköze az egészségtudatos magatartás – az egyén szemlélete, viselkedése, tevékenysége annak érdekében, hogy minél tovább és minél egészségesebb maradhasson.

Napjaink felgyorsult élettempója új alkalmazkodást kíván az egyéntől az élet minden területén. Az iskolának ezért nagy szerep jut az egészségmegőrzésre irányuló technikák fejlesztésében.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés keretében meg kell tanítanunk diákjainkat a helyes életviteli szokásokra.

Meg kell tanítanunk arra őket, hogy legfőbb érték az ember, amelynek alapja az egészség. Fontos, hogy minden tanuló felismerje az egészség értékjellegét, és a prevenció fontosságát. Tanulóinkban ki kell alakítani az önmagukért és másokért érzett felelősségtudatot.

Egészségi műveltségüket olyan szintre kell fejleszteni mely kellő készséget, motiváltságot jelent az egyén szintjén alapot adva az egészséget támogató környezet kialakítására.

A tanulók egészségkultúráltságának fejlesztése során ki kell térnünk az életvitelt szolgáló optimális feltételekre, védőfaktorokra és az ezek hiányából származó rizikófaktorok megismertetésére.

Ebben az életkorban tanulóink még általában egészségesek, vagy egészségromlásuk visszafordítható, ezért nagyon fontos, hogy az egészség védelmére és megőrzésére tanítsuk őket.

Intézményünkben az egészségfejlesztés kiemelt területei:

Egészséges táplálkozás fejlesztése

A minőségi táplálkozás fontos az egészséges élet megvalósításában.

„Mondd meg, mit eszel - megmondom, ki vagy” Már régóta ismerjük a mondás igazságát, mellyel a táplálkozás egészségügyi, esztétikai és kulturáltsági jelentőségét kívánjuk hangsúlyozni.

Ismeretek szerzése az egészséges élelmiszerek és azok élettani hatásairól. Jártasságok megszerzése a különböző ételek kalória számításában, az elfogyasztott mennyiség mértékében, az adott témakörben készült grafikonok leolvasásában, értelmezésében.

Sport osztályban tanuló diákjaink figyelmét a következőkre hívjuk fel:

helyes táplálékok helyes mennyiségben való bejuttatása

sportitalok fogyasztásának veszélye

a túlzott protein bevitel következményei/Dehidratáció, kalcium veszteség, veseproblémák/

Októberben csatlakozunk az Élelmezési Világ Naphoz!

Márciusban csatlakozunk a Víz Világ Napjához!-A megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztásának hangsúlyozása mellett.

Testmozgás fejlesztése:

A mozgás megszerettetésével alapot adunk a tanulóinknak, testüknek megismerésére, elfogadására a reális önértékelés kialakítására, mely hozzá járulhat a siker és kudarcélmény feldolgozásához.

Hangsúlyozzuk, hogy minden sporttevékenység fejlesztheti önfegyelmüket, önbizalmukat, kitartásukat.

Fontos, hogy tanulóink legalább egy úszásnemet sajátítsanak el, melyet biztonságosan tudnak bármikor alkalmazni.

Célunk, hogy tanulóink életstílusából a mozgás ne hiányozzon

Megismertetjük a mozgás testre gyakorolt hatását, betegségek megelőzését:

szív és érrendszeri megbetegedések megelőzése

magas vérnyomás és szövődményeinek megelőzése /Stroke/

krónikus alacsony vérnyomás csökkentése

csontritkulás kialakulásának csökkentése

gyomor-bélrendszeri panaszok enyhítése, jótékony hatása stressz, fejfájás során

NETFIT

Intézményünkben fontos szerepe van a NETFIT® programnak, melynek küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

A TESI – Fizikai állapot és fittség mérés országosan egységes módszertan létrehozásának célja egy olyan új mérési-értékelési tesztrendszer kifejlesztése, amely megfelel a törvényi elvárásoknak és idősorosan képes követni a gyermekek fizikai állapotát, egészségközpontú, fittségi szttenderdekhez viszonyítottan.

A tesztrendszer alkalmas a pozitív megerősítésre (attitűdformálásra) és a személyre szabott visszacsatolásra. Segítségével a testnevelésben dolgozó oktatók könnyen és egyszerűen

tájékoztatni tudják a gyermekeket és szüleiket a tanulók aktivitási és fittségi szintjéről-állapotáról.

Programunk megvalósítása érdekében a Magyar Diáksport Szövetség egy országosan reprezentatív, iskolai és laboratóriumi keretek között lebonyolított kutatást valósít meg 10-18 éves tanulók körében, amely alapján az életkornak és nemnek megfelelő egészségközpontú, fittségi szttenderdek kerülnek meghatározásra. A programcsomag fejlesztését az amerikai Cooper Intézettel közösen valósítjuk meg, amely segítségével az új egységes tesztrendszer nemzetközi értelemben is összehasonlíthatóvá és hitelesítetté válik.

Testi és lelki egészség fejlesztése, szenvedélybetegségek megelőzése

Prevenációs munkánk a következőkre terjed ki:

legális-és illegális szerek jellemzése, játékszenvedélyek
szenvedélybetegségek jellemzői, tünetei
hogyan jön létre a drogélmény
függőség, elvonási tünetek

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A kérdés aktualitását az adja meg, hogy az 5 és 19 éves korosztálynál a vezető halálok a véletlen baleset. „Közös kincsünk a gyermek” Nemzeti Csecsemő- és Gyermekek Egészségügyi Program keretében dolgozták ki a Nemzeti Gyermekek- és Ifjúságbiztonsági Akciótervet. Ennek célja, hogy a véletlen balesetek miatti halálozás 2010-2019 között legalább 30%-kal csökkenjen a 0-24 éves korosztályban. Jelmondatuk: “Nemzeti összefogás a gyermekek és fiatalok nagyobb biztonságáért”. A program a közlekedésbiztonság, az otthonbiztonság, a gyermek- intézmények biztonsága, a játék-, szabadidő- és sport biztonság, valamint a gyermekbaleset megelőzési tevékenység koordinációja, értékelése és monitorozása terén kíván eredményeket elérni.

Mindezek a következő célkitűzéseinket indokolják:

- Minden tanulónak tisztában kell lennie a biztonságos környezet kialakításával, valamint az egyéni és környezeti kockázati tényezőkkel.
- Fejleszteni kell a kockázatokkal és azok elkerülésével kapcsolatos ismereteket.
- Iskolánk oktatói megismerik a sérülésekhez vezető okokat, elsajátítják a kockázatok kezelését, mellyel hozzájárulhatnak a gondjaikra bízottak biztonságához.
- A tanulók közlekedési ismereteinek bővítése esetlegesen külső szakember bevonásával.

Iskolai mentálhigiéné, tanulók bántalmazásának megelőzése

Iskolánk mentálhigiénés célkitűzése a pszichés készségek fejlesztése, melyek védő szerepet játszanak azokkal a negatív hatásokkal szemben, aminek a tanuló ifjúság ki van téve fejlődése során.

Olyan szemléletmódot kívánunk követni, melynek központi fogalma a prevenció: mit tehetünk, milyen körülményeket teremtsünk ahhoz, hogy a különböző lelki betegségek, devianciák, magatartászavarok ki se alakuljanak.

A következő pszichés készségeket kívánjuk fejleszteni:

Kritikus-és kreatív gondolkodás
Problémamegoldás-döntéshozás
Hatékony kommunikáció, kapcsolati készségek
Helyes önismeret, önértékelés
Empátiás készség
Megbirkózás az érzelmekkel

Helyes életvezetési stratégiák (tanulás-, munka-, teljes élet), erkölcsi normák megállapítása
A gyermekbántalmazások számának visszaszorítása érdekében az oktatók ismerjék meg a gyermekbántalmazások formáit, előfordulásuk gyakoriságát, rizikófaktorait, a bántalmazás következményeit és a megelőzés lehetőségeit.
Ismerjék fel az elhanyagolásra, a fizikai, érzelmi és szexuális bántalmazásra utaló jeleket.
Ismerjék meg a bántalmazás hatásait, következményeit és az intervenció lehetőségeit, valamint a megelőzés lehetőségeit, a primer, szekunder és a terciér prevenció szintjén.

Iskolánk olyan belső viszonyokat, belső világot kíván kialakítani, amely alkalmas az együttélési kultúrának az elsajátítására, gyakorlására, amelynek középpontjába a másik ember tisztelete kerül.

Az iskolán belül a fiatalok lelki egészséggondozása elengedhetetlen feladat, hiszen számos olyan tényező, hatás éri őket, melyek felgyorsíthatják a kiégés, a lelki elfáradás veszélyét. Ennek elkerülése érdekében, olyan mentálhigiénés gyakorlatokat, olyan tanulási technikákat kínálunk, melyek segítségével erőforrásaikkal jól gazdálkodó, helyes napirendet követő, kreatív, innovatívan gondolkodó fiatalok kerülnek ki az iskolából, akik feltalálják magukat bármilyen élethelyzetben.

Konkrét feladataink:

Növeljük tanulóink egészségfeletti kontrollját
Információhoz való hozzáférés elősegítése
Egészséges választást lehetővé tevő képességek és lehetőségek kialakítása
Megfelelő kommunikáció
Személyesség, értő figyelem
Sikerélményhez való juttatás
Képességek, zavaró tényezők figyelembevétele
Emocionális labilitásra való felfigyelés
Pszichomotoros zavarok felismerése

Személyi higiénia fejlesztése

Célok és feladatok

Ráébreszteni a tanulókat a személyi higiénia fontosságára, különös tekintettel, annak személyes, társadalmi, pszichológiai és egészségügyi vonzataira.

Minden tanuló nagyobb odafigyelést tanúsítson a testápolásra, vegye figyelembe a környezeti szempontokat a személyi higiénia kialakításakor.

Helyes fogápolás és fogászati szűrővizsgálatokon való rendszeres részvétel fontossága.

Alakuljon ki az a szokás, hogy nyitott térből zárt térbe érkezéskor az első teendő a kézmosás
Fertőtlenítés fogalmának, jelentőségének megismerése, járványok elkerülési módjainak ismerete.

Fontos a helyes higiéniával megelőzhető betegségek megismerése

A program megvalósításának szinterei:

Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

Sportfoglalkozások, kirándulások
Szülői értekezletek
Egészségnap, diáknapi
Prevenációs egészségvédelmi nap

Kiemelt jelentőséggel bír az iskolai egészségfejlesztés, annak minden tevékenységével szolgálja tanulóink egészségnevelését, testi, lelki, mentálhigiéniai, szociális fejlődését.

„Egy hatékony iskolai egészségnevelési program az egyik legköltséghatékonyabb beruházás, amit egy nép (állam) csak megtehet annak érdekében, hogy párhuzamosan fejlessze az oktatást és az egészséget.” (WHO)

Intézményünkben a környezeti nevelés szintén fontos feladat:

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet, s benne az emberi társadalom harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása. A környezeti nevelés tartalma világszerte, így Magyarországon is kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben, mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés. Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási-tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában.

A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik azon túl, hogy pontos ismereteik és fogalmaik vannak a környezetről, az aktuális környezet-védelmi problémákról és tennivalókról, képesek e célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében. A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a

különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

A környezeti nevelés általános, hosszú távú céljai:

- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát (NAT)
- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé,
- érzékennyé tenni a környezet állapota iránt,
- bekapcsolni a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- legyen meghatározó életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség vállalása
- váljon meghatározóvá a környezeti károk megelőzésére való törekvés,
- képessé tenni, hogy személyes tapasztalatai alapján együtt tudjon működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- elismertetni, hogy közös és egyéni kötelesség az emberiség közös öröksége; a környezet minőségének fenntartása és javítása
- az ökológiai egyensúly fenntartása,
- a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása, minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelméhez, képessé válni az élethosszig tartó tanulásra.

Ökoiskola

Az intézményünk oktatási-nevelési célrendszerében az ökoszemlélet megalapozásával az Ökoiskolai cím elnyerése után az "Örökös ökoiskola" címet is megkapjuk. (Erre beadott pályázatunk van.)

Megtartása érdekében az oktatási-nevelési feladatok évek óta kiegészülnek olyan szempontokkal és programokkal, amelyek irányítása és szervezése szerves részét képezik a tudatos környezeti nevelésnek. Ezek figyelembe vételével folytatni és kiszélesíteni kívánja az intézmény azt a megfeleltetési rendszert, amely elősegíti az ökoiskolai cím további megtartását a pályázati rendszerben.

Az ökoiskola olyan iskola, ami a fenntartható fejlődésre nevelést küldetésük és pedagógiai programjuk középpontjába állította. Ez olyan alapelv, amelyet az iskola mindennapi élete, a hosszú távú változások és a fejlesztés megtervezésekor szem előtt tart.

Az ökoiskola filozófiája a pedagógiai programunkban azt jelenti, hogy a tevékenységünk során tekintettel vagyunk másokra és más helyekre a jelenben és a jövőben, vagyis az élet minden területén.

Céljaink:

Minden tanulóknak legyen ismerete a természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó mozgalmak, szervezetek létéről és munkájáról.

Kapjon iskolánkban nagyobb nyilvánosságot programjuk, munkásságuk és célkitűzéseik.

Minden tanuló tudjon a környezetvédelemhez kapcsolódó világnapokról.

Ezek az események ne kötelezően teljesítendő feladatok legyenek, hanem élményt, aktív cselekvést biztosító eseményekkel minél több tanulót vonjanak be a rendezvényekbe.

Az eseményről való megemlékezés legyen a munkaközösségek feladata, kerüljön be az iskola éves programjába.

Szükséges hulladékgazdálkodással kapcsolatos akciók indítása is.

Minden tanuló és minden dolgozó ismerje meg a környezetre veszélyes anyagok (szárazelem, mobiltelefon, golyóstoll-betét) összegyűjtésének és ártalmatlanításának fontosságát a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével.

A tanulóknak tudatosítani kell a fenntartható fejlődés alaptételeit, benne a takarékoság fontosságát a természeti erőforrásokkal, a holisztikus szemlélet kialakítása a cél.

Minden tanulóknak érteni és tudni kell, hogy a természeti erőforrások végesek, értéket képviselnek, áruk van, a takarékoság egyéni és közösségi érdek.

Javaslat a környezeti nevelés tartalmi elemeinek feldolgozására:

- évi 5 osztályfőnöki óra témája legyen környezeti kérdés,
- minden tantárgyba legyen beépítve a környezeti nevelési rész (a tantárgy jellegének megfelelően) a téma, a tartalom és a tevékenység megjelölésével,
- környezetvédelmi témanap – témahét külön program alapján, megfelelő számú érdeklődés esetén szakkör, fakultáció indítása, versenyre felkészítés, tehetséggondozó foglalkozás,
- kiállítások szervezése,
- tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások, fásítás, takarítás, gyomtalanítás
- versenyek, vetélkedők szervezése és lebonyolítása,
- környezetre veszélyes anyagok gyűjtése (pl. szárazelemek, akkumulátorok).

4. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok; az 50 órás közösségi szolgálat

Alapértékeink közül az egyik legfontosabb a gyermekközpontúság. A közösség kialakításánál, fejlesztésénél ezért vezérfonálnak tartjuk a humánumot. A legszentebb hivatás az ember szolgálata. Ha ez az ember fiatal és "kiszolgáltatott", még nagyobb felelősséget ró az oktatókra.

4.1. A közösségfejlesztés célja

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának egyik alapvető feladata.

A közösség az autonóm egyének szerveződése. Egy közösség mindig más minőség, mint az őt alkotó egyének összessége. Nem több vagy kevesebb, főleg nem jobb vagy rosszabb, de feltétlenül más, ezért nem mindegy, hogy az adott közösség milyen, és mennyire képes nevelni. A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, a tanulók "közügyekben" való tevékenységét és részvételét fokozó módszer.

A közösségfejlesztés lényegében a tanulók fejlesztése, formálása. A közösségfejlesztés legfontosabb célja olyan légkör teremtése, amelyben a tanulóknak lehetőségük van az önmegvalósításra. A tanulónak szüksége van a megértésre, arra a tudatra, hogy mások elismerik, és tiszteletben tartják személyiségét, valamint olyan irányításra, amely kibontakoztatja addig lappangó képességeit. A közösségnek, mint tevékenységi keretnek segítenie kell a diákok fejlődését, képességeinek kibontakoztatását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeiknek maximumára jussanak el.

A közösségfejlesztés során az egyén vagy csoport ereje, jártassága, tudása és tapasztalata fejlődik. A közösségfejlesztés során a közösség fokozatosan önállósodik, függősége a fejlesztőtől csökken. A bizalom megmaradhat, de mind kevésbé van szükség a fejlesztő jelenlétére. A folyamat elindítója végül ráébred, hogy feladata szinte véget ért, mert a közösség tagjai nélküle is képesek megoldani problémáikat. Ettől kezdve a közösséget a kultúra, vagyis ismeretek, beállítódások és normák rendszere tartja össze.

4.2. A tanulói közösségfejlesztés színterei

A tanulók többféle állandó közösségnek és – differenciált tevékenységformái révén – sokféle eseti csoportosulásnak lehetnek tagjai. A tanulóknak az állandó csoportokon túl módjukban áll eltérő korú, azonos érdeklődési körű csoportokat is választani. Rendkívül fontos, hogy a tanulók sokféle élethelyzetben találkozzanak egymással. A különböző csoportok módot adnak arra, hogy egy tanuló az egyik helyen periférián, máshol a központban legyen. Minél többféle tevékenységformában vesz részt egy tanuló, annál nagyobb a valószínűsége, hogy amiben sikeres, ott egyben a helyét is megtalálja. Fontos az is, hogy olyan mikroközösségek működjenek, amelyekben a résztvevők egyben a makroközösség számára is valamilyen szolgáltatást nyújtanak, így teremtve meg a lehetőséget az iskola egészével való kapcsolatra, a lojalitásra, az identitás megszerzésére.

Állandó közösségek

Makroközösségbe beletartozik az iskola valamennyi tanulója. Mikroközösségek közé tartoznak az osztályközösségek (iskolai elsődleges közösség), tanulói csoportok

A tanuló állandó környezete az iskola és az osztály. Ez a szervezeti, közösségi forma a képzés egész ideje alatt megmarad. Az iskolai hagyományok megteremtése és ápolása mindig a tanulókhoz kötődik, mely csak erős közösségi háttér támogatásával lehetséges. A tantárgyak tanulása, a közösség rendezvényei közös élményt biztosítanak.

Változó csoportok, közösségek

A szabad programválasztás különböző életkorú és létszámú csoportokat hoz létre. Vertikálisan szerveződnek a tanórán kívüli tevékenységhez kapcsolódó csoportok: szakkörök, diákszínpad, sportkör. Ami az egyes tanuló számára változó csoport, az az iskolában sokszor állandó, az iskola számára tradíció, s egyben sok tanulónak az állandó közösség is.

A makro- és mikroközösségekben a tanulók közötti kapcsolatok és viszonyok játsszák a meghatározó szerepet, amelyeket a közös, értékes és a személyiség számára jelentős tartalma közvetít.

Tevékenységet az egyén nem légüres térben fejt ki, hanem tevékenységével kapcsolódik szűkebb vagy tágabb közösségek életéhez és tevékenységrendszeréhez akkor is, ha ez a tevékenység nem társas-kooperatív, hanem egyéni jellegű, s nem közvetlenül valamely közösségi elvárás teljesítésére irányul, hanem önfejlesztő természetű, s így csak áttételesen járul hozzá a közösség fejlődéséhez. Tág értelemben tehát a közösségi tevékenység körébe sorolhatjuk az etikai töltésű közösségfejlesztő tevékenység mellett a közvetlen etikai minőséget nem hordozó önfejlesztő tevékenységformákat is, pl. intellektuális és esztétikai tevékenység, egészséges életmód fenntartására irányuló tevékenység. Az ilyen tevékenység megfelel az egyén vagy a szűkebb közösség érdekeinek, de nem ellentétes a legtágabb közösségek érdekeivel sem.

50 óra közösségi munka lehetőséget ad a tanulóknak, hogy más szempontból megismerhessék a társadalom egyes rétegeit, tevékenyen részt vegyenek a szociális feladatok mindennapi kezelésében. Így fejlődik empátiájuk, kooperatív készségeik, szociális érzékenységük.

4.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

A tanórán

Az osztályközösség a tanulók tanulmányi munkájának összefogó kerete. Legfontosabb feladatunk olyan közösség formálása, amely a közös cél érdekében elfogadja a *közös értékrendet*, valamint hajlandó a tanórákon megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Az iskola legfontosabb közössége az osztály. Az osztály az a közeg, amelyben – a kollektivitás élményén keresztül – a tanulók önmagukról, a társadalmi létről, a világról meghatározó élményeket kapnak, amely legfőbb alakítója az éppen formálódó középiskolás korosztálynak. Az a tudás- és ismeretanyag, amely az osztály nyújtotta együttes élményen keresztül jut el a tanulóhoz, az feltétlenül személyiségformáló erővé válik. Ami nem, az általában megmarad holt és idegen ismeretnek.

Feltétlen kritérium annak a légkörnek a megteremtése, amelyben a tudás érték, amelyben a világ megismerése személyes feladat, amelyben a tanulás nem formális kötelezettség.

Az osztályközösség kialakításánál tudatosan, tervszerűen törekszünk az élménygazdagságra, az élménysűrűségekre. Alakuljon ki egy valódi "mi-élmény". Legyen az osztálynak saját szimbólumrendszere, "összekacsintás élménye".

Tudatos oktatói ráhatás eredményeként alakuljon ki jellegzetes közös értékrend, de fogadják el egymás értékrendjét is.

Jelentsen biztonságot az osztályközösség – "közeg-élmény, védőháló funkció". Fontos a bizalom megteremtése és a kooperációs képesség kialakítása. Tudja az osztályközösség konfliktusait önmaga megoldani.

Kritérium a nyitottság és a kritikus hozzáállás is, mégpedig ezek nehezen megtalálható egyensúlya: olyan szellemiség, amelyben az érdeklődés és a szkepszis, az elfogadás és a fenntartások egyszerre vannak jelen.

Összességében az osztályközösség minden tulajdonsága az iskola hatására alakul ki vagy nem alakul ki. Értékrendjét, elvárásait, kommunikációját elsősorban az osztályfőnök, a tanárok, az iskolai légkör, a hagyományok alakítják. Kiemelkedően fontosnak tartjuk tehát, hogy az iskola olyan értékrendet, normákat, erkölcsöt, tudást hordozzon, amely elfogadásra méltó.

Tanórán kívül

A tanórán kívüli tevékenységek pedagógiai irányításával erősítjük a közösséghez való tartozás érzését, a tanulókat önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére neveljük.

Az önkormányzás képességének kialakítása

Kezdetben a csoport, osztály tagolatlan társas mező, halmazszerű állapotban van. A személyközi érintkezésben a közvetlen személyes és dologi kontaktusok dominálnak és jelentős szerepet játszik a hasonlósági paradigma. Lassanként átrétegződnek a kapcsolatok, strukturálódik a társas mező, bontakozik a közös tevékenység. A következő szakaszban kiválasztódnak a vezetők, kialakul az önkormányzat, a közös feladatok vállalására szervezett tevékenységek beindulnak. A közösségi szakaszban kialakul az *önmeghatározás*, az *önkormányzás képessége*.

A tanulói közösségek fejlesztése során tehát ki kell alakítanunk a közösségekben, hogy oktatói segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A diákönkormányzat a tanulók önirányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a tanárirányítóval együtt saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. Olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célokat jelölünk, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban állnak.

Olyan közösség kialakítása, fejlesztése a cél, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése a tanulói közösséget irányító tanár feladata, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokon aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

Ki kell alakítanunk a tanulói közösségre jellemző, az összetartást erősítő viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válását, ápolását.

Az iskolánk feladata és egyben jelentősége is az erkölcsi nevelést illetően az, hogy az erkölcsi ítélőképesség kognitív (megismerő) fejlődését, valamint az erkölcs gyakorlását a közösségi életben és a közös munkában biztosítsa.

Szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A szabadidő szervezését végző tanár/személy feladata olyan rendezvények, összejövetelek szervezése, amelyek biztosítják a tanulók szabadidejének tartalmas, kulturált eltöltését. Az osztályfőnökök feladatához tartoznak olyan események, rendezvények szervezése – mozi és színházlátogatás, tanulmányi kirándulás, túra – amelyek elősegítik az osztályközösség kialakítását, fejlesztését.

4.4. A közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi formák

Oktatói módszerek a közösségfejlesztésben

A tanulói közösségek irányításakor az oktatóknak alkalmazkodniuk kell az életkorral változó – heteronóm személyiségből az autonóm személyiséggé válásig – közösségi magatartáshoz. A közösségfejlesztőoktatónak alkalmaznia kell a direkt és indirekt hatásrendszert. A direkt hatásrendszer esetében a személyiségformáló hatások forrása az *oktató*, akinek akciói az egyes tanulóira irányulnak, de az ő fejlesztésével természetesen pozitív befolyást gyakorolnak a közösségre is.

Az indirekt hatásrendszer forrása ezzel szemben a *közösség* tevékenysége, az ezen belül kialakított feladatok rendszere, valamint a közösségi tevékenység keretében kibontakozó hatások, amelyeket maguk a közösség tagjai produkálnak igen változatos kölcsönhatások, interakciók formájában. Az oktatónak az indirekt hatásrendszer életre hívásában és orientálásában is nélkülözhetetlen szerepet kell betöltenie. Az oktató szakszerű pedagógiai eljárásokat alkalmazva működjön közre a közösség optimális személyiségformáló tevékenységrendszerének és kölcsönhatásrendszerének kialakításában.

Közösségformálás a tanórán

Kölcsönös segélynyújtással, közös ellenőrzéssel, a *tanulmányi és munkaerő* erősítésével támogatjuk a tanulók tanulását.

Segítjük a tanulók *kezdemenyezéseit*, közvetlen *tapasztalatszerzését*.

Példamutatással, a helyes cselekvések bemutatásával, bírálat–önbírálat segítségével fejlesztjük a *közösségi cselekvéseket*.

Fejlesztjük a tanulók *önállóságát*, öntevékenységet, önigazgató képességét.

Változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny stb.) erősítjük a tanulók *együvé tartozását*, az egymásért való felelősség érzésének kialakulását.

Minden tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető *szabályait*, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.

Váljon a tanulóban meghatározóvá a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés. Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és azok elhárításának módjait.

Az oktatótestület összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival koordinálja az egyes osztályok tevékenységét, munkáját.

Közösségfejlesztés tanórán kívüli foglalkozásokon

Sokoldalú és változatos *foglalkozásokkal* járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez. Az iskolánkban működő szakkörök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják, de kitűnő keretet biztosítanak a közösségi magatartás gyakorlására, a közösségfejlesztésre is. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben – múzeum, levéltár, könyvtár, színház, tett csoportos látogatások. Ezeken a foglalkozás csak akkor nem kötelező a részvétel, ha az költségekkel jár. Az iskolai *sportkör* a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli versenyekre, de a szakkörökhöz hasonlóan kiváló lehetőséget biztosítanak – vertikális felépítésük mellett is – a közösségfejlesztésre. Minden tanév folyamán iskolai *ünnepséget, megemlékezést* tartunk a március forradalom évfordulója, az 1956-os forradalom kitörésének évfordulója alkalmából, valamint karácsonykor, szalagavatókor, ballagáskor, évnyitás és évzárás alkalmával. Hasznos lehet minden olyan együttes cselekvést igénylő rendezvény, amely elősegíti az adott közösség formálását, fejlesztését.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőire az *intézményben* diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló iskolai diák önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott oktató segíti.

A diákönkormányzat a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységeket szervez.

4.5. Az 50 órás közösségi szolgálat

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi törvény az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételül 50 óra közösségi szolgálat elvégzését határozta meg, melyet először 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.

A közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések hatályos rendelkezéseit a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7) Korm. rendelet (Szkr.) 107.§-a tartalmazza.

Olyan foglalkozást érdemes választani, amely valamilyen módon kapcsolódik a személyes érdeklődéshez. Fontos azt figyelembe venni, hogy a közösségi szolgálat is munka, idő- és energia-befektetést igényel, és a vállalt feladatot jó minőségben, időben, megfelelően kell elvégezni. A közösségi szolgálat 50 órájának teljesítéséhez 4 év, 2020. szeptember 01-től 5 év áll a diákok rendelkezésére, érdemes (ill. a törvény szerint ajánlott) ez alatt az idő alatt többféle típusú tevékenységet is végezni: minél több helyzetben vesz részt a diák, annál többféle készséget sajátíthat el a közösségi szolgálatok során. Minden egyes elvállalt feladatnál azonban elengedhetetlenül fontos, hogy az illeszkedjen a diák egyéniségéhez, és a feladat értelme, célja, az azzal létrehozott érték világos legyen a diák előtt, és szeresse az adott feladatot.

Intézményünkben a közösségi szolgálatra vonatkozó tudnivalókat az iskolai honlapon is figyelemmel kísérhetik a tanulók.

Közösségi szolgálati projekt olyan intézménnyel jöhet létre, amellyel az iskola együttműködési megállapodást köt. Minden egyes projektnek az iskolában van egy projektfelelőse, a honlapon kívül a diákok tőle szerezhetnek bővebb információt az adott projektről.

Az egyes projektekre a jelentkezési lap kitöltésével és a szülő beleegyezésével lehet jelentkezni.

A közösségi szolgálatról naplót kell vezetni. Minden egyes alkalommal, amikor a diák közösségi szolgálatot végez, ebben a naplóban rögzíteni kell a projekt nevét, időpontját, a végzett munka időtartamát, a munka tartalmát, és az adott felelősnek (vagy az iskola, vagy a fogadó intézmény munkatársa) az aláírását igazolásképpen.

Az iskolában az osztályfőnök tartja nyilván a naplóban az elvégzett közösségi szolgálatok óraszámát, év végén a bizonyítványba ezt is bevezeti. Ő méri fel az igényeket és vezeti a projektekre jelentkezéseket, illetve adott esetben részt vesz egy-egy projektben is.

Projekttől függően a fogadó intézmény, az iskola munkatársai vagy a szülő kíséri a diákot a közösségi szolgálat helyére. Egy alkalom időtartama 60-180 perc.

Az alkalmak gyakorisága projekttől függően változó (heti, havi). Minden projekt előtt a diákok felkészítést kapnak, a projekt végeztével pedig feldolgozzák a tanulságokat a fogadó intézmény vagy az osztályfőnök segítségével.

Egy tanévben kb. 15 óra közösségi szolgálatot érdemes elvégezni, a projektek hossza nagyjából ehhez igazodik, de természetesen feladattól függően változó.

Az adott tanévre vonatkozó projekteket az éves munkaterv tartalmazza.

5. Az oktatók helyi feladatai és az osztályfőnöki munka tartalma Szkr. 14.§ (2) 1.c)

5.1. Az oktatók helyi feladatai

Legfontosabb feladat: a tanuló személyiségének, képességeinek, tárgyi tudásának folyamatos fejlesztése, tanítványainak az érettségi vizsgára/szakmai vizsgára és a továbbtanulásra való sikeres felkészítése.

Oktatói tevékenysége és életvitele

munkáját az általánosan elfogadott erkölcsi-etikai normák szerint végzi
kollégáiról, munkatársairól a tanulók előtt tisztelettel és megbecsüléssel beszél
családközpontú szemléletet képvisel, azt kifejezésre juttatja munkájában és szavaiban
együtt halad az úton az oktatóközösséggel, osztályával, tanítványaival felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért,
bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal és az iskolával kapcsolatos információkat, az iskolával és munkájával kapcsolatos szolgálati titkot megőrzi
szükség esetén támogatással, korrepetálással segíti a lemaradó diákokat
saját tanítványait az általa tanított tantárgyból magántanítványként sem az iskolában sem azon kívül nem tanítja
követi a nevelési folyamat személyes nyitottságon, pozitív gondolkodáson alapuló nevelési módszereit
részt vállal a közösségi környezet kialakításában, a bizalomra építő kapcsolatok, a családi és otthonos légkör megteremtésében, a diákcsoportoknak az iskola életébe történő bevonásában
közreműködik az iskola céljainak megvalósításában, hogy az iskola a maga sajátos eszközeivel és lehetőségeivel hozzájáruljon a kultúra, a gazdaság és a társadalom emberi értékek szerinti formálásához

A főbb tevékenységek összefoglalása

megtartja a tanítási órákat,
feladata az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása,
megírja a tanmeneteket, a két hónapnál nagyobb mértékű lemaradást jelzi az igazgatónak, munkaidejének beosztását az SZMSZ megfelelő szakaszai részletezik,
a munkaidőkeretben meghatározott munkaidőt csak írásos igazgatói utasításra lépheti túl,
a tanítási órára való érkezéskor figyelmet fordít a tanterem állapotára, ha az osztály elhagyja a tantermet, akkor – ellenőrizve az állapotokat – utolsóként távozik,
a zárt termeket, szaktantermeket az óra elején nyitja, az óra végén zárja,
tanítási óráján vagy közvetlenül azt követően bejegyzzi a digitális naplót, nyilvántartja az óráról hiányzó vagy késő tanulókat,
rendszeresen értékeli tanulói tudását, félévente legalább a heti óraszám + 1 osztályzatot (de legalább félévi 3 osztályzatot) ad minden tanítványának,
összeállítja, megírja és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai dolgozatokat, a témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja,
a tanulóknak adott osztályzatokat szóbeli értékeléskor azonnal, írásbeli dolgozatnál a kijavítást követő órán ismerteti a tanulókkal,

az osztályzatokat folyamatosan bejegyzí a digitális naplóba, a tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére csak egyetlen osztályzat adható

tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről, az eredményesebb tanulás érdekében elvégzendő feladatokról,

javaslatot tesz az iskolai munkaterv szakterületét érintő pedagógiai, szervezési, stb. feladataira, részt vesz a tantestület értekezletein, megbeszélésein, a konferenciákon, a szakmai munkaközösség megbeszélésein és értekezletein,

évente két alkalommal fogadóórát tart az igazgató által kijelölt időpontban,

a helyi tanterv alapján tanmenetet készít, szaktanári tevékenységét ennek alapján szervezi meg, megszervezi a szükséges szemléltető eszközök, tanítási segédanyagok órai használatát,

az igazgató beosztása szerint részt vesz az érettségi, osztályozó és különbözeti vizsgákon, iskolai méréseken,

helyettesítés esetén szakszerű órát tart,

egy órát meghaladó hiányzása esetén feljegyzést készít a helyettesítők számára az osztályokban elvégzendő tananyagról, várhatóan egy hetet meghaladó hiányzása előtt tanmeneteit – a szakszerű helyettesítés megszervezése érdekében – az igazgatóhelyetteshez eljuttatja,

bombariadó vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor közreműködik az épület kiürítésében, menti az általa használt legfontosabb dokumentumokat,

felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges szemléltető eszközök, könyvek, stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért,

előkészíti, lebonyolítja és értékeli az iskolai házi tanulmányi versenyeket,

folyamatosan végzi a tanítványai felzárkóztatásával, korrepetálásával, versenyeztetésével, tehetséggondozásával kapcsolatos feladatokat,

elkíséri az iskola tanulóit az uszodába, másik telephelyre, városi közintézménybe, az iskolai ünnepségekre, mozilátogatásra, stb.

szükség szerint kapcsolatot tart a tanított osztályok osztályfőnökeivel,

a konferenciát megelőzően legalább két nappal lezárja a tanulók osztályzatait,

ha a tanuló lezárt érdemjegye jelentősen eltér az osztályzatok átlagától a tanuló kárára, akkor erre a tényre a konferencia előtt felhívja az osztályfőnök figyelmét, az eltérés okát a konferencián megindokolja,

beosztása esetén részt vesz a tanulmányi kiránduláson, szükség esetén ellátja a tanulók versenyre való kíséretét,

közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.

Különleges felelőssége

felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért,

bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal és az iskolával kapcsolatos információkat,

a hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az osztályfőnöknek, illetve az igazgatóhelyettesnek vagy az igazgatónak.

5.2. Osztályfőnöki munka tartalma

Főbb köteleességek és feladatok összefoglalása

Feladatát az iskolai alapidokumentumok szerint látja el. Osztályfőnökként a tantárgyfelosztásban megjelölt osztályt vezeti, ügyeit intézi.

Feladata az osztály tanulóinak segítése, sokoldalú nevelése; a jogszabályok és iskolai szabályok betartatása.

Az osztályfőnök közreműködik a beiratkozásnál.

Az első osztályfőnöki órákon, illetve az első hetekben: Ismerteti az osztállyal a házirendet, egy példányát megőrzi.

Közreműködik a tűz- és balesetvédelmi oktatás megszervezésében, dokumentálásában.

A csoportbontásos tantárgyakhoz elkészíti a csoportok névsorát.

Feltölti az E-naplót a tanulók adataival.

Figyelemmel kíséri a testnevelés felmentések, besorolások, egyéb felmentések határidőre történő elintézését.

Az egyéni tanulmányi rendben tanulók adminisztrációja.

Együttműködik az iskolaorvossal, védőnővel.

Az iskolaorvossal közreműködve segíti az egészségügyi könyvek intézését, érvényesítését.

Október 1-jére hibátlanul elkészíti az osztályára vonatkozó statisztikát, és átadja a szakmai igazgatóhelyettesnek.

A tanulóviszonyban beállott változásokat azonnal bejegyzí az osztálynaplóba, beírási naplóba és a törzslapra.

Kilencedik évfolyamon szeptember 15-ig kitölti a törzslapokat. A személyi adatokat a születési anyakönyvi kivonat vagy személyi igazolvány adatai alapján kell beírni. A bejegyzéseket minden tanügyi dokumentumon keltezéssel, aláírással, bélyegzővel látja el. (Téves bejegyzést egy vonallal áthúzza, záradékkal, aláírással, keltezéssel, bélyegzővel ellátva kell javítani. Minden tanügyi dokumentumban szigorúan tilos az átírás, a javítófesték használata, a téves szöveg kikaparása stb.! A tanügyi dokumentumokat nem fakuló tintával kell írni.)

Az osztályok megkülönböztetése:

- Technikumi évfolyamokon: az évfolyam arab sorszáma és nagybetű.

- Szakképző iskolai évfolyamokon: a szakképző évfolyam arab sorszáma, törve az évfolyam száma arab számmal és nagybetűvel.

Felső évfolyamokon szeptember 1-jére a megfelelő záradékkal látja el az egyéni tanulmányi rendben tanuló, osztályozó- és javítóvizsgára bukott tanulók törzslapját és bizonyítványát. Az évfolyamismétlésre bukott tanulók törzslapját és bizonyítványát. Az évfolyamismétlésre bukott tanulók törzslapjára bejegyzí a „Tanulóviszony alatt beállott változások” rovatba, hogy melyik osztályban vagy szakképző évfolyamon folytatja a tanuló a tanulmányait.

Szeptember első hetében összeszedi a bizonyítványokat, - szakképző osztályokban a nyári gyakorlatok igazolását és a munkanaplót. A nyári gyakorlatok záradékát beírja a törzslapba és a bizonyítványba.

Közreműködik az előrehozott érettségikre, szakmai szintvizsgákra való jelentkezések ügyintézésben, lebonyolításában, tájékoztatja a tanulókat a szükséges tennivalókról.

Segíti a diákok pályaorientációját, továbbtanulását.

Végzős osztályok esetén segíti a tanulók érettségi vagy szakmai vizsgára jelentkezését, a vizsgák dokumentációját, elkészíti a szükséges osztályfőnöki jelentést, jelen van a vizsgákon.

Kapcsolatot tart a titkársággal, segíti a tanulóbiztosítás, a diákigazolványok ügyintézését.

Segíti a tanulók tankönyvekkel való ellátását, kapcsolatot tart a tanulókkal, a tankönyvfelelőssel.

Felméri osztálya szociális helyzetét. A tankönyvfelelőssel felelőssel egyeztetve kitölti a központi tankönyvtámogatás adatlapját.

Az igazgatónak minden szükséges tájékoztatást megad, személyes tapasztalatai alapján, javaslatot tesz ifjúságvédelmi intézkedésre.

A rendőrség vagy egyéb hivatalos szerv által kért jellemzést elkészíti, s átadja az iskola vezetésének.

Az iskolai munkatervben meghatározott időpontban szülői értekezletet tart, gondoskodik a szülők értesítéséről. A szülőkkel rendszeres kapcsolatot tart fenn.

Havonta összesíti, ellenőrzi a tanulók hiányzását.

Igazolatlan hiányzás esetén kezdeményezi a megfelelő fegyelmi büntetést, illetve fegyelmi eljárást (of. figyelmeztetés, intés, igazgatói figyelmeztetés, intés, stb.) a hiányzásokról írásban értesíti a szülőt.

Tanköteles tanuló igazolatlan hiányzása esetén haladéktalanul elindítja a megfelelő eljárást, értesíti a kormányhivatalt, gyámhivatalt.

Intézkedéseit keltezéssel ellátva bejegyzí az osztálynaplóba.

Az osztályában tanító kollégákkal együtt osztályértekezletet, megbeszéléseket tart.

Osztályában a szaktárgyi órákon esetenként óralátogatást végez (tanévenként legalább kettőt).

Decemberben és áprilisban írásban értesíti a szülőket az esetleges bukásveszélyről.

Rendszeresen ellenőrzi és értékeli osztálya tanulóinak tanulmányi és közösségi teljesítményét, a félévek zárása előtt az osztályban tanító tanárok és az osztályközösség véleményének meghallgatásával kialakítja a pedagógiai programban megfogalmazott szempontok szerint a magatartás és szorgalom érdemjegyeket.

Félévkor a munkatervben szereplő határidőre beírja a tanulók érdemjegyét az ellenőrzőbe, év végén kitölti a bizonyítványt, a törzslapot, lezárja a naplót, két kollégájával összeolvasva biztosítja a dokumentumok hibátlan kitöltését. A hiánytalanul kitöltött tanügyi dokumentumokat átadja az *általános igazgatóhelyettesnek*.

Részt vesz a munkaközösség értekezletein, tapasztalatait az oktatómunkával kapcsolatos javaslatait megosztja kollégáival.

Segíti a DÖK működését. Az osztályban legalább félévente beszámoltatja a diák-önkormányzati képviselőket.

Javaslatot tesz iskolai rendezvényekre.

Osztályával együtt (felkérés alapján, önálló indíttatásra vagy kötelező jelleggel) részt vesz az iskolai, városi rendezvényeken.

Osztálya számára közösségi programokat tervezhet (kirándulás, ismerkedési est, kulturális és sportprogramok, játékos vetélkedők, EVP, öko-programok stb.) az iskola házirendjének és az érvényben lévő igazgatói utasítások betartásával.

Gondoskodik arról, hogy osztálya részt vegyen a diákbal, diáknap, ballagás szervezésében, lebonyolításában, személyes közreműködésével és jelenlétével biztosítja a rendezvények sikerét, zavartalanságát.

Javaslatot tesz dicséretre, jutalmazásra, szükség esetén fegyelmező intézkedésekre.

A tanulók emberi méltóságát és jogait köteles tiszteletben tartani.

A A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatosan a mentor-osztályfőnöknek a következő feladatai vannak:

A tanuló családi-szociális háttérét feltérképezi, elvégzi ennek dokumentálását, egyéni fejlesztési naplót vezet.

Nyomon követi a tanuló tanulmányi teljesítményét, szabadidős tevékenységét, magatartását és szorgalmát. Figyelemmel kíséri a tanuló személyiségfejlődését szolgáló és integrációját segítő tevékenységformákat.

Folyamatos kapcsolatot tart fenn a tanuló szüleivel, az érintett oktatókkal, fejlesztő oktatókkal, ifjúságvédelmi felelőssel, illetve a szakszolgálatok szakembereivel, javaslatokat tesz, és támogatást kér tőlük a tanuló eredményessége, fejlődése érdekében.

3 havonta elkészíti a tanuló szóveges értékelést a gyermekkel foglalkozó szakemberek véleménye alapján (november, február, május).

Megszervezi a szülőkkel való konzultációt legalább 3 havonta – kapcsolódva a szóveges értékeléshez. Ezen részt vesz a tanuló, a fejlesztő oktató, lehetőség szerint az iskola vezetése, tanítók és szaktanárok. Az ezzel kapcsolatos dokumentációt elkészíti, az árnyalt szóveges értékelést a szülő és tanuló is aláírja, véleményezi.

Támogatja a tanulók ösztöndíj- és egyéb pályázatokon való részvételét.

Lehetőség szerint óralátogatásokon, családlátogatásokon vesz részt, a tanuló felzárkóztatását, tantárgyi felkészítését, korrepetálását végzi vagy szervezi.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és családjuk adatait, a birtokába jutott információkat titkosan és bizalmasan kezeli.

Figyelemmel kíséri és segíti az osztályában tanuló sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók tanulmányi munkáját, fejlődését, eredményeit.

A beérkezett szakvélemények alapján tájékoztatja az osztályban tanító kollégákat a felmentésekről, az őket megillető kedvezményekről.

A tanulókkal ismerteti a fejlesztő foglalkozások órarendjét, folyamatos kapcsolatot tart a fejlesztő oktatókkal.

Összefogja és figyelemmel kíséri a tanulók egyéni fejlesztési naplójának vezetését, háromhavi értékelését.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

6.1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztésével összefüggő pedagógiai feladatok

Célok:

A vonatkozó törvényi háttérrel figyelemmel kísérve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók eredményes nevelésének, oktatásának megvalósítása, tárgyi, személyi feltételek biztosításával, szakmaközi kooperációval.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók szocializációja, eredményes társadalmi integrációja, a nehézségből eredő hátrányok csökkentésének segítése.

Szemléletváltás megvalósítása, oktatók felkészítése a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fogadására.

Befogadásra, segítőkészre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a hagyománytiszteltre nevelés.

Feladataink:

Az iskolán belüli hatékony fejlesztő munka érdekében az oktatók összehangolják munkájukat a megelőzés, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás, tanórai differenciálás során egymással és a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

Tanulókat érintő tevékenységünk

Preventív elemek beépítése a tanítás-tanulás folyamatába a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek megelőzésére.

Az osztályfőnök, szaktanárok támogató, segítségnyújtó szerepének fokozása.

Az órai munkában a differenciálás különböző módszereinek szerepe.

Fokozott odafigyelés, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek felismerése, vizsgálat kezdeményezése,

Folyamatos együttműködés probléma esetén a vizsgálatok lebonyolításában a pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

Különleges gondozásba vétel esetén kompetens szakemberek (fejlesztőoktatók) segítségével együttműködve szakértői vélemények elemzése, a fejlesztés tervezése és végzése a tanóraba beépítve.

Korrepetálás, kompenzáló nevelés, fejlesztés-, terápia-, egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása.

A tanítók, szaktanárok tanmenetüket kiegészítve egyéni tanulási tervet készítenek, három hónap eltelte után újra vizsgálják/mérik a tanuló helyzetének alakulását, fejlődését, korrigálják a tervet.

Valamennyi tantárgyat oktató oktatónak feladata a saját szakterületén az általános és speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal, valamint a szülők bevonása a helyes módszerek elsajátítása, az otthoni foglalkozás érdekében.

Magatartási problémák esetén a különleges figyelem fordítása a közösségi és baráti kapcsolatok alakítására, a közösségi életben való részvételre.

Szakmai együttműködés, kapcsolattartás, konzultáció

Kapcsolatot tartunk fenn a Megyei Pedagógiai Szakszolgálatokkal

A gyermekek fejlesztését az iskola fejlesztő oktatói végzi.

Az intézmény fejlesztő oktatója s fogadóórát, rendszeres konzultációs lehetőséget biztosít a szülők részére.

Az osztályfőnökök szükség szerint családlátogatáson is próbálják segíteni problémák megoldását.

A szülőket folyamatosan tájékoztatjuk a törvény adta lehetőségeikről.

Szakmai dokumentáció vezetése

Az intézmény az általuk felvett fejlesztésre jogosult tanulóról nyilvántartást vezet, illetőleg az ellátott feladatokat dokumentálja.

A naplóban feljegyzést, vezet az osztályfőnök a különleges ellátásra, és fejlesztő foglalkoztatásra jogosult tanulóról, foglalkozásáról, tantárgyi minősítés alóli mentesítéséről, stb.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóról az intézményben a fejlesztésért felelős szakember „Egyéni nyilvántartási lap és foglalkozási naplót” vezet, a tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít.

Felülvizsgálatok

A fejlesztés, felzárkóztatás eredményességének mérése időközi, a pedagógiai szakszolgálatnál előre tervezett, melyet figyelemmel kísérünk.

Oktatót érintő tevékenységek

Törvény biztosította esetleges kedvezmények a tanuló részére, melyet munkánk során figyelembe veszünk:

tantárgyak, tantárgyrészek minősítése és értékelése alóli mentesítés,

egyéni fejlettséghez igazodó továbbhaladás,

kevesebb elemszámú feladat biztosítása órán és a számonkérés során

több idő biztosítása a feladatmegoldáskor az órai munka során, valamint a számonkéréskor,

írásbeli számonkérés helyett a szóbeli számonkérés, illetve szóbeli számonkérés helyett írásbeli számonkérés előtérbe helyezése,

segédeszköz biztosítása.

Fontos feladatunk a folyamatos oktató önképzés, szakmai-, szakirányú továbbképzés tervezése, a problémák mielőbbi felismeréséhez és a problémával küzdő tanulók személyiségének hatékony fejlesztéséhez.

A fejlesztő foglalkoztatás

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztőpedagógiai ellátásra jogosult. [Szkt. 94.§ (2) bekezdés]

Alapelvek: A fejlesztés az intézményben zajlik a problémák súlyossági fokától és komplexitásától függően a szakértői véleményben foglaltak szerint.

A fejlesztés:

tudatos,

tervszerű,

életkornak megfelelő,

sokoldalú,

folyamatos,

figyelembe veszi a kognitív fejlődés szakaszait,

segít kialakítani a gyermek pozitív énképét.

A fejlesztés formája:

Az egyéni fejlődési különbségek és életkori sajátosságok miatt a fejlesztés egyéni és kiscsoportos (1-3 fő) formában történik. A terápia korrekatív jellegű, a már kialakult tanulási nehézségek tüneteinek csökkentésére irányuló gyógyító nevelés. A folyamat irányítója és szervezője a gyógypedagógus, aki más szakemberekkel és a szülőkkel szorosan együttműködik. A folyamat eredményeinek megállapítása gyermekenként folyamatdiagnózissal, a gyógypedagógiai pszichológiai diagnosztika eszközeivel történik, az egyénre szabott fejlesztés módszereinek megállapítására helyezve a hangsúlyt. Egyéni fejlesztési tervet készít, a fejlesztés lépéseit dokumentálja. A fejlesztő terápia eredményét a szakértői véleményben meghatározott felülvizsgálatok realizálják.

A fejlesztés területei:

Mozgás

Érzékelés

Észlelés

Figyelem

Emlékezet

Szerialitás (sorrendiség)

Intermodalitás (aktív együttműködés)

6.2. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésével összefüggő pedagógiai feladatok

Az oktató alapvető feladata, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel.

Célok

A vonatkozó törvényi háttérrel figyelemmel kísérve az inkluzív nevelés oktatás megvalósítása, az együttnevelés tárgyi, személyi feltételeinek biztosításával intézményi együttműködés keretein belül.

Sajátos nevelési igényű fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja, fogyatékból eredő hátrányok csökkentésének segítése.

Szemléletváltás megvalósítása, oktatók személyes példamutatása a többségi tanulók felé
Befogadásra, segítőkészségre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a hagyománytiszteltre nevelés.

Feladatok

A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésére alkalmas pedagógiai környezet kialakítása, az együttneveléshez szükséges elfogadó magatartás, szemléletváltás kialakítása oktató, szülő, diák esetében egyaránt.

A hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet a helyi tanterv tartalmazza, valamint a fogyatékból és fokához igazodó programot, tanterveket.

Szakmaközi kooperáció megvalósítása az inklúzió (befogadó iskola) sikerének biztosítása érdekében.

A korszerű tanulási technikák, módszerek megismerése, alkalmazása és megismertetése (tanulóval, szülővel) a differenciálás megvalósítása érdekében.

Tevékenységek

Szemléletformálás: esetmegbeszélés, konzultációs foglalkozások oktatóknak, hospitálások, tapasztalatcserék, szupervízió, szülők számára tájékoztató előadások a sajátos nevelési igényű tanulókról.

Humánerőforrás-fejlesztés: központi programok, egyedi intézményi szükségletekhez kapcsolódó képzések az oktatók módszertani kultúrájának fejlesztése, szakszolgálatok igénybevétele, tapasztalatcserék.

Kompetenciaalapú programcsomagok adaptációja.

Szak- és szakmai szolgáltatások igénybevétele

Tárgyi feltételek megteremtése, eszközbeszerzés.

Szakmai dokumentáció vezetése. Az intézmény az általuk felvett fejlesztésre jogosult tanulóról nyilvántartást vezet, illetőleg az ellátott feladatokat dokumentálja. A naplóban feljegyzést, „Egyéni fejlődési lap” külivet vezet az osztályfőnök a különleges ellátásra, és fejlesztő foglalkoztatásra jogosult tanuló, foglalkozásáról, tantárgyi minősítés alóli mentesítéséről, stb. A fejlesztésért felelős szakember „Egyéni fejlődési lap” belivet vezet, a tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít.

Tanulót érintő tevékenységünk

Kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás biztosítása.

Szakmai együttműködés, kapcsolattartás, konzultáció.

Szakmai dokumentáció vezetése.

Az oktatót érintő tevékenységek

Az oktató nevelő-oktató munka hangsúlyos elemei:

a képesség- és személyiségfejlesztés

differentiálás

gyakorlatközpontúság,

motiváció,

tevékenység-központúság,

tantárgyi integráció.

Törvény biztosította esetleges kedvezmények a tanuló részére, melyet munkánk során figyelembe veszünk:

tantárgyak, tantárgyrészek minősítése és értékelése alóli mentesítés,

egyéni fejlettséghez igazodó továbbhaladás,

kevesebb elemszámú feladat biztosítása órán és a számonkérés során

több idő biztosítása a feladatmegoldáskor az órai munka során, valamint a számonkéréskor,

írásbeli számonkérés helyett a szóbeli számonkérés, illetve szóbeli számonkérés helyett írásbeli számonkérés előtérbe helyezése,

segédeszköz biztosítása.

Folyamatos oktató önképzés, szakmai-, szakirányú továbbképzés tervezése, a problémák mielőbbi felismeréséhez és a problémával küzdő tanulók személyiségének hatékony fejlesztéséhez.

Kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás

A szakképző intézmény az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményére tekintettel a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy részére

- a) - a sajátos nevelési igényéből, illetve fogyatékokból eredő hátránya csökkentéséhez szükséges mértékben - egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozást biztosít,

- b) biztosítja az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást, valamint tanulmányok alatti vizsga letételét, továbbá
- c) c) segítséget nyújt ahhoz, hogy kötelezettségeit teljesíteni tudja.

[Szkt. 295. § (2) bekezdés]

A rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja:

a sajátos nevelési igényű fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja, a fogyatékból eredő hátrányok csökkentésének segítése.

Feladat:

A gyógypedagógus, a terapeuta - esetenként más szakember véleményének figyelembevételével - készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további - másodlagos - tünetek megjelenését.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység során a fejlesztő programok készítésekor és elemzésekor elsődlegesen azt kell figyelembe venni, hogy a gyógypedagógiai nevelés, a terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud vagy tudott hozzájárulni a pszichikai, a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Tevékenység

A gyógypedagógus tevékenysége

A gyermekkel való foglalkozás

a gyermek megfigyelése

speciális fejlesztő tevékenység a gyermekkel való közvetlen foglalkozásokon

a gyermek képességeinek megfelelő módszerek, terápiák, technikák alkalmazása

a gyermek terhelhetőségének figyelembevétele

a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása

az ép vagy kevésbé sérült funkciók fejlesztése

speciális segédeszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása

az egyéni sikereket elősegítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése

a gyermek/tanuló haladásának figyelemmel kísérése

A szülővel való kapcsolattartás

javaslat további vizsgálatokra

tanácsadás

segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
tájékoztatás a fejlesztés lehetőségeiről
rendszeres konzultáció a gyermek fejlődésével kapcsolatosan
javaslattétel az együttműködési módokra
javaslattétel a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
megbeszélés az otthon végzendő gyakorlatokkal kapcsolatosan
segítségnyújtás a speciális eszközök kiválasztásában
tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
szülői értekezletek, fogadóórák tartása
a szülők felkészítése a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására

Többségi intézmények oktatóival való kapcsolattartás
a gyermek megfigyelése az intézmény kérésére
javaslat további vizsgálatokra
az oktatók felkészítése a sajátos nevelési igényű gyerek fogadására
segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
javaslattétel a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában
tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
részvétel vesz a gyermek/tanuló részeredményeinek értékelésében
módszertani segítségnyújtás
szakmai előadások megtartása a többségi intézmények által kiválasztott témában
eszközbemutatók, könyvajánlások
a) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot)

6.3. A kiemelten tehetséges tanuló fejlesztésével összefüggő pedagógiai feladatok

A tehetséges tanuló jellemzői

Kognitív jellemzők:

Szimbólumok és szimbólumrendszerek használata
Koncentrációs kapacitás
Szokatlanul jó memória
Fejlődési előnyök bizonyos területeken
Korai nyelvfejlődés (gazdag szókincs, szokatlan szófordulatok)
Kíváncsiság, tudásvágy
Önálló tanulásra való hajlam
Sokrétű érdeklődés
Kreativitás, eredeti, szokatlan ötletek

Érzelmi, emocionális jellemzők:

Igazságérzet
Humorérzék
Érzelmi intenzitás
Az élet és halál értelmének felfogása
Sok energia
Kötődés

A szociális környezet jelentősége óriási, hiszen az általános kognitív és intellektuális képességek még serdülőkorban is fejlődnek. A tanulási képességeinek minősége nagymértékben függ a társadalmi körülményektől, a környezeti hatásoktól. Kamaszkorban az egész különösen nyitott a kreatív gondolkodásra, mely meghatározó az önkép kialakításában. A tehetséges kamaszok másokkal együtt állandó, dinamikus interakciókban vesznek részt, a legfontosabb három szociális közegként a családot, az iskolát és a kortárs csoportot kell említeni. Az oktatónak ismernie kell a tehetséges gyermekek fejlődésének problémáit. Az első, amellyel találkozunk, az esetlegesen megjelenő *agresszió*.

A másik tudatosan kezelendő általános szindróma mind a belső, mind a külső fejlődésbeli egyenetlenségek.

Ennek a helyzetnek a kezelése a tehetséges gyermeknél, a tehetséges gyermek környezetében élő más felelős személyektől is megköveteli a különleges erőfeszítéseket. Ebben a pozitív Pygmalion-hatásnak kell érvényesülnie. A környezetnek el kell hinnie a tanuló briliáns intelligenciáját, ezzel a gyermek IQ-ja tovább növekszik. Ha leértékeli, vagy nem ismeri fel a környezet a tehetséget akkor „koraérettnek” tekinti, és azon mesterkedik, hogy a normál képességtartományban maradjon.

Cél

A tehetségekben olyan készségeket és stratégiákat kell kialakítanunk, amelyek révén képesek lesznek olyan személyekké válni, akik önállóan, kreatívan és önmaguk megaláztatására keresik az ismereteket.

A tehetséges tanulóknak, támogatásunkkal, ki kell alakítaniuk magukban, hogy a tanulás öröm és izgalom, amely átsegíti őket a rutinon, a munkán, ami szükségszerűen velejárója a tanulásnak.

A tehetséges gyermekeket segítenünk kell abban, hogy felismerjék, milyen speciális felelősséget ruház rájuk a tehetségük.

Érzékennyé kell tenni őket aziránt, hogy milyen speciális igényekkel találkozhatnak a tehetség produktív felhasználását illetően.

Ösztönöznünk kell őket, hogy tiszteljék a többi gyermeket képességeiktől függetlenül.

Feladat

Tehetséges, innovatív, képzett, problémamegoldásra érzékeny oktatók biztosítása.

A tehetség definiálása, annak felismerése, fejlesztése, gondozása a szülők orientációjával, tanácsadással.

A széles tevékenységrepertoár lehetőségeivel az önálló, a tanuló maga által szervezett tanulásának biztosítása.

Hatékony tanulási stratégia megtanítása.

Tapasztalatszerzéssel bátorítás az elmélkedésre, töprengésre, kérdések megfogalmazására.

Kooperatív technikák alkalmazásával együttműködés kialakítása másokkal.

Bátorítás, támogatás a tanulói vezető szerep elfogadásában.

Keressük és biztosítjuk az alkalmakat arra, hogy a tanítási órán, a szakkörökben

és az egyéni foglalkozásokon felismert, kifejlesztett tehetségek megmérettessenek.

A szakkör, egyéni foglalkozás biztosítja a tehetséges tanulók nevelését, fejlesztését.

Tehetségnevelő programok személyi, tárgyi, szervezeti, versenyzetési és finanszírozási feltételeinek megteremtése.

Tevékenység

A tanuló megfigyelése tevékenységek közben.

A tanulmányi eredmények figyelemmel kísérése.

Tanulmányi, szakmai és sportversenyekre való felkészítés.

Mérések végzése.

Cselekedtető, élményszerű tanítás.

Változatos tanítási módszerek alkalmazása: csoportmunka, projektek, páros munka, egyéb kooperatív módszerek

A tehetséges gyermekek erős oldalának fejlesztése mellett a gyenge oldal fejlesztése.

Emelt szintű érettségire történő felkészítés.

Személyes beszélgetések, biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése

Szakmai gyakorlat biztosítása külföldi munkahelyen.

6.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A fiatakorúak törvényes védelmével lehet és kell foglalkozni. A törvény alapelvei világosak, pontosan meghatározzák a gyermekvédelem rendszerét, az állam, az intézmények, a feladattal foglalkozó személyek szakmai feladatait működési feltételeit.

Az alapelvek szelleméből következik:

- A gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, amelyhez segítséget nyújt az állam, az önkormányzat, annak hivatalai és intézményei.
- A rászoruló gyermek gondozásához, neveléséhez és társadalmi beilleszkedéséhez komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani súlyozott szerepet biztosítva az önkormányzatok számára.

A célok megvalósítása érdekében a törvény összefoglalja a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a tanuló védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit. E jogosultságok feltételeit, az ellátások finanszírozásának elveit és intézményrendszerét. A gyermekvédelmi gondoskodás, mint hatósági kötelezés egyes formáit, fő szabályait és a gyámügyi igazgatás szervezetét.

A gyermekek védelmének rendszerében fontos feladatot látnak el az egészségügyi és szociális intézmények (házi- és iskolaorvosi védőnői, családsegítő szolgálat) a nevelési- oktatási intézmények, a rendőrség, az ügyészség, stb. A felsorolt intézmények eredményes együttműködése az ifjúságvédelem egyik legfontosabb feltétele.

A törvény alkotói a gyermek- és ifjúságvédelem valamennyi területén a prevencióra helyezik a hangsúlyt.

Az iskola a gyermek- és ifjúságvédelem egyik legfontosabb színtere, az első és legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyerek minden problémája (éhsége, kék foltjai, agresszivitása, szorongása, formálódó nemisége stb.) itt érzékelhető először.

Így az oktatási intézmények feladata, hogy felismerjék a problémát, keressék az okokat, nyújtsanak segítséget, jelezzenek az illetékes szakembereknek.

Az a cél, hogy az iskolai ifjúságvédelem munkáján keresztül a problémákat minél hamarabb felismerjék, hatékonyan kezeljék, megelőzve súlyosabbá válásukat.

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai tevékenységéhez.

Ezért a pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden gyermek és ifjú részére biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,

a segítséget, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak, illetve ifjúként önhibájából vagy vétlenül bármilyen társadalmi veszélyforrás hatása alá került, ne kerüljön végletesen hátrányos, kitaszított helyzetbe.

Az iskolai ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az igazgató felel. A pálya jellegéből adódóan megfogalmazódnak az oktatók számára is gyermek- és ifjúságvédelmi kötelezettségek.

Közre kell működnie az ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,

Segíteni kell a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását.

Észlelnie kell, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indoktalanul leromlik. Illik figyelnie a családban jelentkező problémákra (pl. a szülők gazdasági helyzetének, vagy családi életének romlása).

Észre kell vennie a társadalmi veszélyhelyzetbe kerülés (alkohol, drog, dohányzás, kóros lelki folyamatok stb.) jeleit.

E feladatok külön hangsúlyt kapnak osztályfőnöki megbízás esetében.

Az oktatók ifjúságvédelmi feladatait munkaköri leírásuk is tartalmazza.

Társadalmi veszélyforrások:

alkohol;

drog;

dohányzás;

öngyilkosság;

korai és nem biztonságos szexualitás;

szerencsejáték;

hatalom;

a kisebbek terrorizálása;

homoszexualitás kamaszkorban;

fiatalkori prostitúció;

gyermekbűnözés,

a média és a videojátékok káros hatásai.

Ami ezekben közös: veszélyes mértékben hozzá lehet szokni bármelyikhez vagy egyszerre többhöz is.

Felmerül a kérdés, mit tehetünk ellene:

Lehetőségünk van a megelőzésre (prevencióra);

Lehetőségünk van a „közbelépésre”, a család, a védőnő és az iskolaorvos közreműködésével;

Végül pedig mindegyik gyógyítható, azonban ez már kevesebb sikerrel kecsegtet. Minél jobban „elmerül” valaki, annál nehezebb segíteni neki.

A tanárok igen fontos szerepet tölthetnek be az iskoláskorúak irányításában. Fegyelmezett világával az iskola megnyugtató orientáló „sziget” lehet a vészhelyzeti, káosznak tűnő információözönben.

Az oktató érzelmi támasza lehet azoknak a tanulóknak, akikkel már korábban sikeres közelebbi kapcsolatot épített ki.

Az idősebb iskoláskorú gyermekeknél legalább olyan fontos a tájékoztatás kérdése, mint a felnőtteknél.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),

egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,

a családi életre történő nevelés,

a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök, érdeklődési körök). Fontos feladatunk ezek bővítése a tanulók érdeklődésének, igényeinek figyelembevételével;

a tanulók szociális helyzetének javítása (pl. segély). Az GASZTRO-KER Alapítvány is támogatja a rászorulókat (pl. tankönyv vásárlás támogatása),

tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,

tanulásmódszertan órák a 9. évfolyamon;

az Útravaló Programban való részvétel, a mentorok támogató közreműködése.

6.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Az oktató alapvető feladata, hogy az oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát, segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanuló társaihoz.

Nagyon fontos, felelősségteljes feladat hárul az osztályfőnökre, az osztályban tanító tanárookra és az ifjúságvédelmi felelősre, hogy feltárják az osztályba járó tanulók közül kik azok, akik kudarcnak vannak kitéve a tanulásban. A felmérés során ki kell annak is derülnie, hogy ennek mi az oka:

otthoni, szociális helyzet,
a szorgalom hiánya,
a céltudatosság hiánya,
képességbeli hiányosság,
nem megfelelő tanulási módszer,
az előképzettség hiányossága stb.

A felzárkóztatás módszerét csak ennek megállapítása után lehet meghatározni. Tudni kell, hogy a tanulási nehézségek csak nagyon ritkán vezethetők vissza egyetlenegy okra.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatásában jelentős szerepe van az oktatók és tanulók, valamint a tanulók egymás közötti személyes kapcsolatának. A szaktanár a szakértői vélemények alapján segíti a sajátos nevelési igényű tanulók felzárkózását, rendszeresen konzultál a gyógypedagógussal.

Szorgalmas, segítőkész tanulók, sokat tudnak lendíteni gyenge társaikon, ha együtt tanulnak (tanulópárok). Erre a jövőben jobban kellene figyelni, támaszkodni a szaktanároknak.

Minden tanár feladata, hogy a tanórai tanulás megszervezésénél vegye figyelembe az egyéni képességeket, a részképesség-zavarokat, és módszereit az osztály képességeihez igazítsa.

Szintén fontos feladat, hogy diákjainkat ne csak a 9. osztályban figyeljük. Vegyük észre, ha tanulóink közül valaki tanulmányi munkájában, magatartásában negatív irányba változik. Járjunk utána, hogy ennek mi az oka, hogyan lehetne visszafordítani a folyamatot.

A 9. évfolyamos osztályokban minden tanulónál fel kell mérni:

az olvasási,
az írási és
a szövegértési készséget
matematikai
idegen nyelvi készségeiket, képességeiket.

Igény szerint szervezünk felzárkóztató foglalkozásokat.

Részt veszünk a GINOP 6.2.3 pályázatban a lemorzsolódás csökkentése érdekében. A pályázatban kiszűrt tanulókkal a pályázatban vállaltak szerint foglalkozunk.

Tanítsuk meg, hogyan kell helyesen tanulni. Nagyon fontos a „többszoros” tanulás. Minél több „csatorna” vesz részt már az információ befogadásában, és „belsőleg” minél alaposabban feldolgozásra kerül az adott témakör, annál tartósabb alapok képződnek az anyag

megjegyzéséhez. A tanítás során tanúsított aktív együttműködés csökkenti az otthoni munka időtartamát. Ha egyszer valamit megtanultak délelőtt, azt délután már nem kell újból átvenni, „csak” ismételni. A tapasztalatokon alapuló szabályok a következőképpen szólnak:

ismétlés egy pár óra elteltével,
ismétlés egy nap múlva,
ismétlés egy hét múlva,
ismétlés egy hónap múlva,
ismétlés egy félév múlva.

A legfontosabb munkaformák a következők:

rendezés,
csoportosítás,
egyszerűsítés,
strukturálás,
osztályozás,
kategorizálás,
hierarchia megállapítás.

A szünet nélküli tanulás nem vezet időnyeréshez, sőt idővesztést okoz, ugyanis az agynak is szüksége van egy olyan pihenési fázisra, amikor „megemésztheti” a befogadott információkat.

Azok felzárkóztatását is segítenünk kell, akiknek hiányosságai az általános iskolai tananyag nem megfelelő elsajátításából adódik.

Az osztályfőnökök feladata, hogy családlátogatások alkalmával felmérje az osztályban tanuló gyermekek otthoni, szociális helyzetét. A szociálisan rászorulókat az iskola a lehetőségekhez mérten támogassa az alapítvány segítségével, hogy a tankönyvekhez és a szükséges felszerelésekhez a tanulók hozzájuthassanak. Továbbtanulásukat az osztályfőnök, szaktanárok, ill. az ifjúságvédelmi felelős segíti, irányítja.

Családlátogatások, szülői értekezletek alkalmával segítsük a szülőket, a családokat nevelési, életvezetési gondjaik megoldásában, tájékoztassuk őket az önkormányzatok által nyújtott lehetőségekről, pályázati forrásokhoz való hozzájutás módjáról.

Az iskola szoros kapcsolatot építsen ki a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek, valamint, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő felkészítése időben megvalósuljon.

Az iskola feladata:

felmérni a veszélyeztetett tanuló helyzetét;
egyéni szabottan megoldást találni a helyzet enyhítésére a gyermekjóléti szolgálat, az osztályfőnök és az osztályban tanító tanárok segítségével;
nyilvántartani és figyelemmel kísérni a sajátos nevelési igényű tanulókat;
kapcsolatot fenntartani a sajátos nevelési igényű tanulók szüleivel, a szakértői és rehabilitációs bizottsággal, a nevelési tanácsadóval, a gyógypedagógussal.
ellenőrizni a sajátos nevelési igényű tanulóval kapcsolatban a szakértői bizottság vagy a nevelési tanácsadó által kiadott szakértői vélemények megvalósulását.

Az osztályfőnököknek fontos szerepe van abban is, hogy az osztályban a tanulás fontosságának szellemét elhítsék. Neveljék tanulóikat felelősségteljes munkára, ami az ő esetükben jelenleg a tanulás. Ösztönözzék arra, hogy képességeiknek megfelelően minél többet hozzanak ki magukból, segítsék társaikat. Ne csak jogaikat, hanem kötelességeiket is érezzék magukénak.

6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Feladatunk segíteni minden hátrányos helyzetű – de különösen a szociális hátrányban lévő – tanulót képességeinek kibontakoztatásában.

Ehhez először elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához. Ilyenek:

családi mikrokörnyezet:

a család gazdasági helyzetéből adódó lakásviszonyok,

- a túlságosan alacsony egy főre eső jövedelem,
- a kulturális helyzet (a szülők alacsony iskolázottsága, a kultúra megbecsülésének hiánya, a(z) (ön)művelődés lebecsülése ...)

- családi hagyományok (hagyományokon alapuló kapcsolatok a családon

belül és kívül, vallási, erkölcsi, szociális hagyományok, nevelési hagyományok ...)

- a család élete, a családtagok magatartása (kevés közös élmény a szülőkkel, helytelen nevelési módszerek, a gyermek nem megfelelő helyzete a családban, a szülők kifogásolható erkölcsi magatartása, az iskola munkájának

lebecsülése, közömbösség vele szemben, rendezetlen életmód ...)

családi házon kívüli környezet:

- az utca, lakóközvet negatív hatásai

helytelen viszony, kapcsolat kifogásolható magatartású, erkölcsű gyerekcsoportokkal, felnőttekkel.

iskolai környezetben

- az oktatási intézmény hiányos tárgyi, személyi ellátottsága,
- az iskolába naponta távolról való bejárás,
- a tanítás hatékonyságának alacsony színvonala,
- helytelen oktatói magatartás,
- rossz tanár-diák viszony,
- a tanulók értékelésének, minősítésének merev módszerei,
- a tanulók nem megfelelő helyzete a különböző közösségekben.

A Köznevelési törvény alapján a pedagógiai programban csak a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet kell megtervezni, de itt kell megtervezni az átmenetileg hátrányos helyzetű tanulók hátránykompenzációs programját is.

A hátrányok számbavétele után – amit osztályonként adatlapon regisztrálunk – következik az éves szakaszos ütemterv elkészítése, majd pedig annak a meghatározása, hogy:

a tanulók egyes képességeinek kibontakozását milyen tényezők gátolják leginkább,

mihez viszonyítva, milyen mértékben vannak lemaradva,

milyen módon segíthet az iskola a hátrány enyhítésében (tevékenységformák meghatározása).

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató felkészítéséről és integrációs neveléséről a Szakmai Program külön fejezete foglalkozik.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése igény szerint

Drog- és bűnmegelőzési programok

Mentálhigiénés programok

Pályaorientációs tevékenység

Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, foglalkozásokon, értesítés formájában

Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése

Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi, tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön az önkormányzatoknál igénybe vehető rendszeres vagy rendkívüli pénzbeli támogatás igénybevételeivel

A szociálisan rászoruló tanulók támogatása érdekében - a tankönyv-támogatási keretből és egyéb forrásokból - egyre inkább bővítjük a könyvtárból kölcsönözhető tankönyvek számát.

Kihasználjuk az intézmény mellett működő iskolai alapítványok szociális segélyezési lehetőségeit.

Pályázatok figyelése, melyekről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket

Az intézményi kereteket meghaladó esetekben kérjük a gyermekjóléti szolgálat, a nevelési tanácsadó és egyéb szervezetek, szakemberek segítségét.

Felhívjuk a felnőttoktatás tanulóinak figyelmét azokra a lehetőségekre, amelyek révén a térítési díjat, tandíjat csökkenthetik.

7. A tanulónak a szakképző intézményi döntési folyamatban való részvételi joga, gyakorlásának rendje. Jogszabályi hivatkozás: Szkr. 14.§ (2) 1.e)

7.1. Diákkörök

A tanulók a nevelés – oktatással kapcsolatos közös tevékenységük megszervezésére, a demokrácia, a közéleti felelősségre nevelés érdekében diákköröket hoznak létre. Ezek megalakulásához és működéséhez az oktatói testület nyújt segítséget. Ennek módjáról, formájáról és mértékéről az iskolai házirendben kell kitérni. Az oktatótestület arról is határoz, hogy kik azok a személyek, akik a diákkörök szakmai munkáját segítik. Ezt az éves munkaterv tartalmazza.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak az oktatói testület véleményének meghallgatásával: Közösségi életük tervezésében és szervezésében
Tisztségviselőik megválasztásában.

7.2. Diákönkormányzat

A tanulói érdekek képviseletére diákönkormányzat alapítható az intézményben. A diákönkormányzat tevékenységét az igazgató által megbízott oktató segíti, akit a diákönkormányzat javasol.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
a Házirend elfogadásakor

A fegyelmi eljárás során az Szkr. szabályai szerint a diákönkormányzat képviselőjének lehetőséget kell biztosítani arra, hogy véleményt nyilváníthasson, a diákönkormányzat képviselője a fegyelmi büntetésre is javaslatot tehet.

Az iskolai diákönkormányzat dönt a tanév rendjében meghatározott egy tanításmentes munkanap felhasználásáról, a diáknapi programjáról és szervezéséről.

8. A tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái. Jogszabályi hivatkozás: Szkr. 14.§ (2) 1.f)

Az iskola, mint nevelő-oktató intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a tanulói személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és az oktatói közösség koordinált, aktív együttműködése.

Ezen együttműködés alapja a tanuló iránt érzett közös nevelési felelősség, feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség.

8.1. Az együttműködés formái

A szülők részéről:

A szülők részéről oktatómunkánk segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

őszinte véleménynyilvánítást;

együttműködő magatartást;

a felmerülő problémák őszinte megbeszélését és közös megoldását;

érdeklődő – segítő hozzáállást;

aktív részvételt az iskolai rendezvényeken;

szponzori támogatást a lehetőségek figyelembevételével

Az iskola részéről:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az *igazgató*, és az osztályfőnökök tájékoztatják:

az igazgató, és a szülői munkaközösség ülésein;

az osztályfőnökök a szülői értekezleteken.

Szülői értekezleteket tartunk, melynek feladata:

a szülők és az oktatók közötti folyamatos együttműködés kialakítása;

a szülők tájékoztatása:

az osztály tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről;

gyermek tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról, szorgalmáról;

az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról;

az oktatók értékelő munkájáról;

az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről.

a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskolavezetés felé.

A fogadóóra elsődleges célja a tanulók egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.

A tanulókat az iskola életéről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat patronáló tanára és az osztályfőnökök tájékoztatják:

az igazgató, a diákközgyűlésen és az iskolagyűlésen;

a diákönkormányzat patronáló tanára a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;

az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és szüleit tanulmányi előmeneteléről az E-ellenőrző útján a szaktanárok tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, az oktatókkal, az oktatói testülettel.

Az iskolánkban szervezett felnőttoktatásba a már nem tanköteles tanulók kapcsolódhatnak be, ezért a tanulók és az oktatók együttműködésének elősegítésére minden tanévben osztályonként két osztályértekezletet szervezünk, amelyeken a tanulók, az osztályban tanító oktatók és az intézmény vezetői vesznek részt.

8.2. Az iskola és a szülők kapcsolatának fórumai

Szülői értekezlet

Félévenként egy szülői értekezletet tartunk, rendkívüli szülői értekezletet indokolt esetben hívunk össze. A szülői értekezletek témája a tanulmányi munka, a magatartás és szorgalom értékelése, a közösséget érintő problémák megvitatása és egyéb aktuális feladatok megbeszélése.

Fogadóóra

Évenként kettőt szervezünk, de a szülő munkaidőben vagy előzetes megbeszélés szerint keresheti a szaktanárt, az osztályfőnököt vagy az iskolavezetés bármelyik tagját.

Írásbeli tájékoztatás

A szülőket levélben tájékoztatjuk gyermekük tanulmányi eredményeiről, az írásbeli büntetésről és a dicsőretről. A félévi és az év végi osztályzatok zárása előtt kb. egy hónappal értesítjük a szülőt, ha gyermeke valamelyik tárgyból elégtelenre áll.

Egyéb fórumok

E-napló és a facebook - a modern kor vívmányait is használjuk, zárt csoportok létrehozását alkalmazzuk.

Minden év őszén két alkalommal „Nyitott kapuk” címmel meghirdetjük az általános iskolák végzős tanulói és szüleik számára az iskolánkban folyó oktató munka bemutatását.

Indokolt esetben családlátogatást végzünk.

8.3. Az iskolai és a kollégiumi tanárok együttműködése

A tanulók oktatása és nevelése érdekében az oktatói testületeknek együtt kell működnie.

A kollégium oktató tanárai a kollégiumi igazgató megbízásából részt vesznek az iskolai osztályozó értekezleteken.

A jelentősebb iskolai, illetve kollégiumi rendezvényekről a vezetők kölcsönösen tájékoztatják egymást.

Az osztályfőnök és a kollégiumi nevelőtanár szorosan együttműködik tanítványait érintő tanulmányi és nevelési feladataikban.

8.4. Intézményi partnerkapcsolatok:

Az iskola a gyakorlati helyet biztosító cégek, vállalkozások és intézmények kapcsolata

A szakképesítéshez kapcsolódó munkatevékenységek gyakorlatban történő elsajátítása a gyakorlati képzésen keresztül valósul meg.

A gyakorlati képzés formái a *duális képzés* elveinek figyelembevételével kerül megszervezésre, az alapképzési szinten elsősorban iskolai tanműhelyben. Az alapképzés teljesítésével a *kamarai*

garanciavállalás programmal való együttműködésben gazdálkodó szervezeteknél, egyéb szervezeteknél történik. Tanműhelyi képzés az alapképzés után csak abban az esetben fordulhat elő, ha külső képzőhely nem biztosított és erről a kamara igazolást állít ki.

Külső gyakorlati képzési tevékenységgel összefüggésben tanulószerveződésben vagy együttműködési megállapodásban rögzítik a képzési feladatokat és felelősségi köröket (kifutó rendszerben). A 2019. évi LXXX. törvény alapján a szakirányú oktatásban a duális képzőhelyen szakképzési munkaszerződéssel vehet részt a tanuló.

Ha a gyakorlati képzés tanműhelyben vagy együttműködési megállapodás alapján történik, a képzésért az iskola a felelős. Tanulószerveződés, illetve szakképzési munkaszerződés megkötése esetén a képzésért felelős a gazdálkodó szervezet.

A gyakorlati képzés feladatainak koordinációját, valamint a szervezési ellenőrzési, kapcsolattartási feladatokat a t gyakorlati oktatásvezető végzi. A gyakorlati oktatásvezető munkájában az intézmény oktatói- különös tekintettel az osztályfőnökre, szaktanárookra, gyakorlati oktatókra- közreműködnek.

A képzőhelyek látogatását a gyakorlati oktatásvezető az ellenőrzési terv alapján végzi, amely az éves munkaterv mellékletét képezi. A kapcsolattartás a feladatellátás zavartalan lebonyolítása érdekében egyéb időpontokban is megvalósulhat.

Feladatok:

Gyakorlati képzés működtetése a duális képzés elveinek megfelelően.

A duális képzés elvének érvényesülésének fejlesztése a szakképzési centrum feladatellátásában. Gyakorlati képzőhelyekkel való kapcsolattartás biztosítása.

Együttműködés a gyakorlati képzés szervezésében az illetékes kamarával, egyéb szakmai szervezetekkel.

A tanulók támogatása a képzőhelyek keresésében.

Az intézmény kiemelt partnerei:

Csongrád-Csanád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara,

Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ,

Csongrád Megyei Kormányhivatal és Járási Hivatalai,

HTKT Kapcsolat Központ (Kagylóhéj)

Csongrád-Csanád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Rendőrség

Az 50 órás közösségi szolgálat teljesítését biztosító partnerek (együttműködési megállapodás szerint)

Partnerei:

Gazdálkodó szervezetek,

Gyakorlati képzők,

Szakmai érdekképviselői és egyéb szervezetek.

Kapcsolattartás formái:

Az intézményt az igazgató, illetve az SZMSZ-ben meghatározott kapcsolattartó képviseli.

A fenntartó és a középírányító szerv rendszeresen szervezett értekezleteken, e-mailen, telefonon, postai úton tart kapcsolatot a szakképzési centrummal.

9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei. Jogszabályi hivatkozás: Szkr. 14.§ (2) 1.g) , Szkr.182.§ (5)

A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei:

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tanév követelményeinek teljesítése.

- A szorgalmi időszakban a tantárgyi követelményeket eredményesen teljesítette.
- Mulasztásai nem haladják meg a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben meghatározott mértéket.
- Ha sikeres ágazati alapvizsgát tett.
- Egybefüggő gyakorlatát teljesítette.

9.1. Tanulmányok alatti vizsgák

Amennyiben a szaktanár a tanév során valamilyen ok miatt nem tudja a tanuló teljesítményét értékelni, minősíteni, akkor azt a tanév során szervezett vizsga keretében – a tanulmányok alatti vizsgán – kell megtennie.

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

Osztályozó vizsga

Az intézmény osztályozóvizsgát a tanítási év során bármikor szervezhet. Feltétele, hogy a oktatói testület előzetesen azt engedélyezi.

a./ Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

b./ Osztályozó vizsgát kell tennie legkésőbb a félév és a tanév utolsó hetében a tanulónak, ha

- az intézmény igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól mint egyéni tanulmányi rendben tanulót,

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,

- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

c./ Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben is, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni informatika tantárgyból vagy idegen nyelv tantárgyból, amelynek a tanítása az intézmény Szakmai Programja szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

d./ Osztályozó vizsgán adhat számot tudásáról az a tanuló, aki a tanórákon nem tanult tantárgyból (pl. valamilyen idegen nyelv) osztályozó vizsga letételére engedélyt kapott.

Amennyiben az egyéni tanulmányi rendben tanuló a félévi osztályozó vizsgán nem jelenik meg, akkor a tanulónak év végén az egész év tananyagából kell vizsgáznia.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet.

A tanítási év végén osztályozatlan tanuló nem tehet osztályozó vizsgát, csak javítóvizsgát. Ha a szabályosan megtartott javítóvizsgálja elégtelen, tanévet kell ismételnie.

Különbözeti vizsga

Az intézmény különbözeti vizsgát a tanítási év során bármikor szervezhet.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében. A határozatban fel kell tüntetni azt, hogy milyen határidőig kell a tanulónak a különbözeti vizsgát letennie.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – maximum három tantárgyból- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol marad, vagy azt nem fejezi be, illetve az előírt időpontig nem teszi le.

Javítóvizsga az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető.

Ha az osztályozó vagy különbözeti vizsgára a tanév közben kerül sor, s a tanuló elégtelen minősítést szerez, a vizsgát követő három hónapon belül kell a javítóvizsga időszakot kijelölni.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló fel nem róható okból nem tudja teljesíteni az osztályozó vizsga vagy a vele azonos módon lebonyolított különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből pótló vizsgát tehet 3 hónapon belül.

Szintvizsga (kifutó rendszerben)

Az iskola szakgimnáziumi képzésében 10-11. évfolyamon szintvizsgát szervez közismereti érettségi tantárgyakból.

9.2. Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A szakképzési törvény a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során tehet az Intézménytől, annak oktatóitól független tanulmányok alatti vizsgát, amely osztályozóvizsga és javítóvizsga lehet.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Akkor is, ha a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról, magasabb évfolyamra jutásáról – a vizsgabizottság által adott osztályzat figyelembevételével – az intézmény dönt.

9.3. Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a **tanulmányok alatti vizsga szabályait** (Lásd Szkr. 255. §) kell alkalmazni.

Az ágazati alapvizsga a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy **az ágazati alapoktatás elvégzését követően** tehet ágazati alapvizsgát.

Elsőként a tanulmányaikat 2020 szeptemberében megkezdők tehetnek ágazati alapvizsgát, technikumban – főszabály szerint – a 10., szakképző iskolában a 9. évfolyam végén. (Az érettségi végzettséggel rendelkezők számára a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő kétéves képzésben a szakmai alapoktatásra az első félévben kerül sor, így a szakmai alapvizsgát mindkét iskolatípusban az első félév végén teszik le a tanulók.)

Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó **valamennyi szakma** tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények (KKK) határozzák meg.

Vizsgabizottság, vizsgaszervezés, javítóvizsga

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló **ágazati alapvizsga vizsgabizottság előtt** kell letenni. A vizsgabizottság **elnökét** a szakképző intézmény **feladatellátási helye** szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsga – ha azt a szakképző intézményben szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az **igazgató** bízza meg.

Javítóvizsga

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc, magyar nyelv és irodalom és idegen nyelvű vizsga esetén 60 perc.

Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő közoktatási törvény 30.§ (9) tanulónál vagy képzésben részt vevőnél a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Szakmai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

9.4. Szintvizsgák (kifutó rendszerben)

A szintvizsga célja: megállapításra kerüljön az, hogy a tanuló elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat.

Szintvizsga az iskolai rendszerű szakképzés keretében szervezhető/szervezendő.

A gazdasági kamara által kidolgozott szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei tartalmazzák a szintvizsga követelményeit. Az MKIK által elkészített szintvizsga-szabályzat alapján kell a szintvizsgákat megszervezni, lebonyolítani.

Amennyiben a vizsgát megelőző tanulmányok alatt a szintvizsga megszervezésére sor került, úgy a szakmai vizsgára bocsátás feltétele az eredményes szintvizsga.

Ha a vizsgázó a szintvizsgát megkezdte, de azt betegsége vagy más elfogadható indok miatt befejezni nem tudta – teljesítménye nem értékelhető, ezért szintvizsga kötelezettségének pótlóvizsga keretében tehet eleget a tanéven belül egy alkalommal.

Ha a vizsgázó a szintvizsgán elfogadható ok nélkül nem jelent meg, illetőleg azt alapos indok nélkül megszakította, továbbá akit szabálytalanság miatt a vizsgabizottság a szintvizsga folytatásától eltiltott, annak a szintvizsga eredményét elégtelen (1) osztályzattal kell értékelni, és a tanév végi gyakorlati osztályzatának meghatározásakor súlyozottan kell figyelembe venni. A szintvizsgán eredménytelenül szerepelt tanuló javítóvizsga keretében tehet eleget szintvizsga kötelezettségének az adott tanéven belül egy alkalommal, illetve a kamara által szervezett és kijelölt időpontban.

A szintvizsgán szerzett osztályzat a tanuló tanév végi gyakorlati osztályzatának megállapításánál kerül figyelembe vételre. A szintvizsga osztályzatát súlyozottan kell figyelembe venni: az évközi érdemjegy és a szintvizsga érdemjegy átlagolásával (tört szám esetén a szintvizsga eredménye felé kerekítve).

9.5. Állami vizsgák

Az érettségi vizsga

A végzős osztályokban a 12. év végén (vagy a 13. év végén, a 2019. évi LXXX. törvény hatálya alá tartozó technikumi oktatás esetén) a 100/1997.(VI.3.) Korm. rendelet szabályai szerint tesz

a tanuló - a kötelezően előírt és a választható vizsgatantárgyakból – rendes írásbeli és szóbeli érettségi vizsgát.

A vizsga menetét és időpontját az Érettségi Vizsga Vizsgaszabályzata határozza meg.
Az érettségi vizsga intézményen belüli rendjének és ütemezésének felelőse az igazgató.

Szakmai (képesítő) vizsga

Az intézmény szakmai vizsgát iskolarendszerű szakképzésben jogosult szervezni.

A szakmai vizsga rendjéért és ütemezéséért a szakmai igazgatóhelyettes a felelős.

A vizsga részeit és a tantárgyak felsorolását a szakképzésért felelős miniszter határozza meg; mindezeket a szakmai és vizsgáztatási követelmények tartalmazzák.

A szakmai vizsga részei:

- írásbeli;
- szóbeli;
- gyakorlati.

A szakmai vizsga iratairól, az iratkezelés szabályairól és a záradékokról az Szkt. a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről rendelkezik.

9.6. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei:

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tanév követelményeinek teljesítése.

- A szorgalmi időszakban a tantárgyi követelményeket eredményesen teljesítette.
- Mulasztásai nem haladják meg a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben meghatározott mértéket.
- Ha sikeres ágazati alapvizsgát tett.
- Egybefüggő gyakorlatát teljesítette.

9.7. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a fogyatékkal élő képzésben részt vevő tekintetében a szakképző intézmény szakmai programja

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel, sajátos nevelési igénnyel küzdő vagy fogyatékkal élő tanuló, illetve képzésben részt vevő joga, hogy kérje mentesítését az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól amennyiben testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékossgal, illetve beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel (dyslexia, dysgráfia, dyscalculia), magatartási rendellenességgel küzd és ezt a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alátámasztja. Ez iránti kérelmét az igazgatóhoz írásban kell eljuttatni. Az igazgató –a Szakértői Bizottság vagy a Nevelési Tanácsadó szakértői véleménye alapján- az osztályfőnök javaslatát is figyelembe véve hozza meg határozatát az érettségi- és a szakmai vizsgaszabállyal összhangban

10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai Jogszabályi hivatkozás: Szkr. 14.§ (2) 1.h)

A középiskolai felvételi eljárás rendjét az adott tanévre vonatkozóan az oktatásért felelős miniszter határozza meg. A felvétel során a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet megfelelő rendelkezéseit alkalmazzuk.

A 9. évfolyamra a felvétel az általános iskolai eredmények alapján történik az ágazatra meghatározott tantárgyak figyelembe vételével.

Az intézményben felvételi vizsga nincs, sem írásbeli, sem szóbeli. A jelentkezőknél szóbeli elbeszélgetést tartunk, amelynek a célja a szakmai beállítódás felmérése.

Minden év október 31-ig kiadott felvételi tájékoztatóban az intézmény vezetője megadja a teljesítmények értékelésének módját és figyelembe vételének arányait.

E felvételi tájékoztató tartalmazza a sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó speciális értékelési szabályokat is.

A szakgimnáziumi kifutó képzés 9-12. évfolyamán megkezdődik a szakképesítések közös tartalmi elemeinek magában foglaló szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás, a felvételi eljárás során vizsgálni kell a *pályaalkalmassági* követelmények meglétét. Ezek a következők:

Turizmus-vendéglátás ágazat esetén:

egészségügyi alkalmassági, pályaalkalmassági követelményeknek való megfelelés szükséges

Kereskedelem ágazat esetén:

egészségügyi alkalmassági követelményeknek való megfelelés szükséges
kereskedelem ágazat

Turizmus-vendéglátás ágazat esetén:

felvétel a tanulmányi eredmények alapján

Ugyanezen alkalmassági követelményeknek való megfelelést kell vizsgálni a szakképző iskolába történő felvétel esetén is. Ezek a következők:

A pincér, szakács, és a cukrász szakma esetén:

egészségügyi alkalmassági, pályaalkalmassági követelményeknek való megfelelés szükséges

Az eladó szakma esetén:

egészségügyi alkalmassági követelményeknek való megfelelés szükséges

Érettségire épülő szakképzések esetén a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott *pályaalkalmassági* követelményeknek való megfelelés és az érettségi vizsga eredménye alapján készített rangsor alapján dönt az igazgató.

Vendéglátás-szervező szakma esetén:

egészségügyi alkalmassági, pályaalkalmassági követelményeknek való megfelelés szükséges

Az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre a SZT. 22.§ (4) szerint szakközépiskolai végzettséggel bekapcsolódót tanuló esetén a szakmai vizsga eredménye alapján készül a felvételi rangsor.

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 54.§ (1) bekezdése alapján az átvétel jelentkezés alapján történik, de az átvételről az iskola igazgatója dönt.

A tanuló különbözeti vizsga nélkül folytathatja tanulmányait azonos ágazati *technikumi*, illetve azonos szakmára felkészítő azonos szakképző iskolai évfolyamon. Eltérő esetekben az igazgató egyedi elbírálás alapján dönt az átvételről, a különbözeti vizsgák letételéről.